

letnik XXXVIII – številka 171 – maj 2023

Vipavski glas



Potrošniški krediti

Uresničite želje tu in zdaj.

Vabljeni na Primorsko!



NAJUGODNEJŠA KOŠARICA
6 OSNOVNIH BANČNIH STORITEV
ZA POVPREČNEGA KOMITENTA

- Izjemno ugodne obrestne mere
- Fiksen mesečni obrok
- Brez stroškov odobritve
- Brez stroškov vodenja kredita

Bančništvo. Tukaj. Zdaj.

www.phv.si



Primorska
hranilnica

Župan mag. Anton Lavrenčič

Občina Vipava kot snovalec podob in priložnosti

Gospod župan, še vedno je najbolj aktualna tema v občini Vipava prenova Glavnega trga. Kako poteka, so kakšni zapleti, zamude in podobno?

»Dela na Glavnem trgu dobro napredujejo po načrtanem planu. Z arhitekturnim birojem so bile usklajene nekatere prilagoditve, ki so bile zahtevane po odkritjih, najdenih pri izkopavanju.

Prav zanimivo je, o koliko dogodkih govorijo skrite površine trga. Poleg temeljev Lanthierijeve konjušnice in rimskodobne ostaline lesenega objekta s kamnitim tlakom so bili najdeni še drobci posodja, oljenk, odlomek fibule, kovanec in stranišče "na štrbunk" iz časa prve svetovne vojne. Če se na prvi pogled zdi, da gre za ovire pri gradnji, gre tudi za priložnost za odkrivanje kulturne in zgodovinske dediščine naših krajev. Potrjuje se nam, kar vemo že dolgo, da živimo v okolju, ki je imelo pestro zgodovino.«

Veliko vprašanj občanov je namenjenih tudi ureditvi parkirišč. Nekaj ste jih že uredili, kako je s projekti urejanja mirujočega prometa?

»Urejanje parkirnih prostorov je pomembna naloga, ki smo jo dolžni ustrezno opraviti. Pravilno umeščanje avtomobilov pripomore k izgledu in urejenosti, preglednosti in zelo pomembno – k varnosti. Še posebej je ta problem izpostavljen v strnjenih vaseh z ozkimi ulicami. Občinska uprava zelo aktivno sodeluje s krajevnimi skupnostmi, skupaj iščemo primerne rešitve, kjer je to potrebno. Treba je razumeti, da parkiranje na nepozidanih površinah ter zelenicah ni primeren način javnega parkiranja. Uredba o vrstah objektov glede na zahtevnost gradnje denimo določa, da nobeno parkirišče ni enostaven objekt, vsi potrebujejo gradbeno dovoljenje. To vzame svoj čas, kar pa ni razlog, da se tega ne bi lotevali. In če to vprašanje navežem še na prvo vprašanje, lahko izpostavim, da v Vipavi trenutno poteka urejanje večje parkirne površine v ulici Gradnikove brigade. Ocenjujemo, da bomo s tem zagotovili dovolj prostora glede na obstoječe potrebe. Seveda pa vseskozi spremljamo situacijo in se aktivno odzivamo nanjo.«

V zadnjem Vipavskem glasu smo objavili obvestilo o umestitvi začasnega avtobusnega postajališča v Ulici 18. aprila. Zdaj ste to namero preklicali. Kakšne so druge



možnosti in kam boste umestili začasno oziroma novo avtobusno postajališče?

»Prišlo je do spremembe po pobudi Krajevne skupnosti Vipava. Po opravljenih razgovorih smo namreč ugotovili, da bi bilo na zamišljeni začasni lokaciji na parkirišču Frnaža to preveč moteče za tamkajšnje prebivalce. Avtobusno postajališče prestavljamo na lokacijo južno od igrišča nogometnega kluba ob Škofijsko gimnazijo Vipava. Gre sicer za rešitev, ki jo vidimo kot trajno, v načrtu namreč je, da tu uredimo novo glavno avtobusno postajo v Vipavi, ki bo moderno opremljena in bo nudila dovolj prostora za ves avtobusni promet, ki je usmerjen v Vipavo. Poleg rednih avtobusnih linij je tu vse več tudi turističnega prometa, ki ga s seboj prinaša razvoj turizma. In na to se moramo, tudi na take načine, primerno odzivati.«

Velike prostorske težave imajo tudi društva v Vipavi, zlasti potem, ko so nekatera izgubila prostore v stari šoli. Razmišljate morda kaj o rešitvi te situacije in če, kako jo boste rešili?

»Ne le da razmišljamo, trdim lahko, da intenzivno delamo na tem in iščemo rešitve. Zavedam se, da so ravno skupine in posamezniki, ki ustvarjajo skozi društva, tisti, ki bogatijo družbeno življenje. Velika pridobitev na tem področju bo gotovo medgeneracijsko središče, za katerega verjamem, da bo postalo primeren prostor tudi za aktivnosti društev. Po novem dogovoru

z Univerzo v Novi Gorici so občini na voljo za uporabo nekateri prostori v dvorcu Lanthieri in tudi tja je možno umestiti delovanje društev. Zagotovo se bomo v prihodnje po najboljših močeh trudili, da zagotovimo tistim, ki bodo to potrebovali, rešitve na tem področju.«

Občina Vipava je tudi del Sveta regije, ki ga oblikujejo predstavniki vseh občin Goriške razvojne regije oziroma severne Primorske. Kako naša občina sodeluje v tem svetu, kako pomembno je izmenjevanje izkušenj in kateri so morda skupni projekti?

»Občina Vipava je del širšega prostora, najprej pa ta širši prostor predstavlja naša soseščina – severna Primorska. To, da lahko znotraj tako organiziranega organa med seboj delimo izkušnje in dobre prakse, je nekaj izredno pozitivnega, stiki med župani in predstavniki pa zares dobri. Si pomagamo, svetujemo in snujemo skupne načrte ter možnosti povezovanja znotraj posameznih projektov. Če bi želel z eno besedo opisati Svet regije, bi izbral besedo sodelovanje. Pa ne gre le za sodelovanje med občinami kot institucijami, ampak za odpiranje vrat sodelovanju med zavodi, podjetniki in organizacijami. To je tisto, na čemer je zares vredno graditi in tisto, kar omogoča, da v najboljšem možnem smislu presežemo okvire delovanja.«

Pogovarjala se je Nataša Nardin

Povzetek aprilske seje

6. redna seja

Seja je potekala v četrtek, 20. aprila 2023, v sejni sobi dvorca Lanthieri. Prisotnih je bilo 15 članov občinskega sveta. Na dnevnem redu je bilo predvidenih 14 točk, umaknili pa so točko, ki je obravnavala Letno poročilo za leto 2022 Zavoda za turizem Trg Vipava, točko o Spremembi odloka o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča v Občini Vipava, dodali pa so je točko glede ureditve krožišča pri Slapu. Svetniki so dopolnjen dnevni red potrdili, z manjšimi pripombami so nato potrdili tudi zapisnik prejšnje seje ter se seznanili s poročilom o izvajanju 5. redne seje.

V tretji točki so obravnavali soglasje k uskladitvi cene socialno varstvene storitve pomoči družini na domu. Cene se niso spremenile od leta 2017, dvig cene je posledica stroškov, ki so izven nadzora predvsem zaradi sprememb zakonodaje. Na območju Občine Vipava znaša ura socialne oskrbe od ponedeljka do petka 23,41 evra, od tega cena neposredne oskrbe za uporabnika zanaša 6,97 evra/efektivno uro, za občino Vipava pa 16,44 evra/efektivno uro (pred spremembo 10,51 evra/efektivno uro). Občina Vipava je s tem dvig cene prevzela nase. Odbora za družbene dejavnosti in finance sta spremembo cen potrdila, prav tako je spremembo soglasno potrdil občinski svet.

V naslednji točki je občinski svet obravnaval soglasje k razporeditvi presežka prihodkov nad odhodki Lekarne Ajdovščina iz leta 2022. V Lekarni so predlagali, da se presežek prihodkov nad odhodki iz javne službe iz leta 2022 in preteklih let v skupni višini 471.582,52 evra nameni za investicijo v novo lekarno v Zdravstvenem centru. Presežek iz tržne dejavnosti iz leta 2022 v višini 31.444,49 evra (sorazmerni delež Občine Vipava) se vplača v proračun ustanoviteljice za namen investicij v zdravstvo. Tako odbori kot tudi občinski svet so predlog soglasno podprli.

Sledila je razporeditev presežka prihodkov nad odhodki za Otroški vrtec Ajdovščina. Neporabljen presežek prihodkov nad odhodki iz leta 2022 in preteklih let v skupni višini 12.769,68 evra se porabi za nabavo opreme za igralnice, kuhinje, igrišča, pisarne, del sredstev pa se razporedi za druge nujne nabave opreme. Odbori in svetniki so soglasno podprli predlog.

Občinski svet je nato obravnaval sklep

o razporeditvi presežka prihodkov nad odhodki Regijske razvojne agencije ROD Ajdovščina, ki je znašal 170,73 evra. Po predlogu naj bi ta ostal nerazporejen. Odbori in svetniki so soglasno podprli predlog.

V 6. točki so obravnavali soglasji k določitvi redne delovne uspešnosti direktorice RRA ROD Ajdovščina ter direktorice Zavoda za turizem TRG Vipava. Brigiti Habjan Štolfa, direktorici RRA ROD Ajdovščina, se iz naslova delovne uspešnosti nameni znesek 1.540,94 evra, Barbari Repovš, direktorici Zavoda za turizem TRG Vipava pa se nameni 507,43 evra. Odbor za gospodarstvo in občinski svet sta soglasji soglasno potrdili.

Sledilo je poročilo Medobčinske uprave Občin Šempeter-Vrtojba, Renče-Vogrsko, Miren-Kostanjevica in Vipava za leto 2022. Medobčinska uprava je na območju občine Vipava v letu 2022 obravnavala skupno 1115 zadev. Največ aktivnosti oziroma ukrepov so izvedli z izrekanjem ustnih opozoril in ozaveščanjem na kraju prekrška. Cilj službe je, da udeležence v cestnem prometu ozavesti o pravilnem ravnanju ter tako zagotovi varnost ostalih udeležencev. Skupno je bilo v letu 2022 zaradi nepravilnega parkiranja izdanih 112 obvestil o prekršku oziroma plačilnih nalogov. Prihodek od plačanih glob je znašal 2.810 evrov, odprtih terjatev pa je ostalo za 600 evrov, izterjano je bilo 280 evrov. Svetniki so po predstavljenem poročilu prosili, naj se aktivnosti povečajo predvsem na vaseh.

V 8. točki so se Svetniki seznanili s Poročilom Policijske postaje Ajdovščina za območje občine Vipava za leto 2022.

Na področju prometne varnosti je stanje na območju PP Ajdovščina primerljivo z letom 2021 z izjemo prometnih nesreč z materialno škodo, ki jih je bilo v letu 2022 nekaj več, vendar brez smrtnih izidov. V prometnih nesrečah je bilo 18 telesno poškodovanih. Hujših kršitev javnega reda in miru PP Ajdovščina v letu 2022 ni obravnavala. Na področju ilegalnih migracij ni bila beležena izstopajoča problematika, na kar je vplivalo doslednejše pokrivanje južne meje ter oddaljenost območja od t. i. balkanske poti, ki najpogosteje poteka po sosednji PU Koper.

V nadaljevanju so sledila vprašanja in pobude svetnikov. Svetniki so nato županu in posameznim članom občinske uprave

postavljali različna vprašanja in dajali pobude.

V 10. točki so drugič obravnavali Odlok o priznanjih Občine Vipava. Večjih sprememb od prvega branja ni bilo, predvsem je potekala debata, kdaj naj bi odlok začeli uporabljati. S 13 glasovi ZA je bil sprejet Sklep, da se začne Odlok uporabljati s 1. januarjem 2024, kar pomeni, da bodo letošnja priznanja podeljena po starem, do sedaj veljavnem odloku.

V naslednji točki so svetniki prvič obravnavali Odlok o merilih za določitev obratovalnega časa gostinskih obratov in kmetij, na katerih se opravlja gostinska dejavnost na območju občine Vipava. Predlagani odlok je bil oblikovan na podlagi trenutno veljavne zakonodaje s področja gostinstva ob upoštevanju bistvenih okoliščin in krajevnih značilnosti določenih območij v smislu upoštevanja namenske rabe tega območja ter ob upoštevanju različnih vrst (restavracije, kavarne itd.) in tipov (odprti, zaprti) gostinskih obratov ter potreb gostov in gostincev v občini Vipava. Natančneje so z odlokom določena tudi merila in kriteriji, na podlagi katerih občinska uprava kot pristojni organ na osnovi vloge gostinca odloča o podaljšanju obratovalnega časa posameznega gostinskega obrata. Hkrati odlok podrobno opredeljuje postopek vloge za izdajo soglasja k podaljšanemu obratovalnemu času kot tudi razloge in postopeke za preklic izdanega soglasja. Tako odbori kot svetniki so potrdili, da je Odlok primeren za drugo branje.

V 13. točki je Občinski svet obravnaval Sklep o imenovanju člana upravnega odbora LAS Vipavska dolina kot predstavnik Občine Vipava. Zaradi poteka mandata dosedanjemu članu je potrebno imenovati novega. Na poziv za kandidacijo je prišla ena kandidatura. Predlagan je bil Bogdan Godnič. 12 svetnikov je glasovalo ZA, 3 so ostali vzdržani. Sklep je bil potrjen.

V 14. točki so obravnavali nakupe dveh nepremičnin in sicer v skupni površini 3352 m² med Gasilskim domom Vipava in objektoma FAMA d.o.o. ter Bandelli d.o.o. Izhodiščna cena za nakup nepremičnin je določena na podlagi ponudbe lastnika nepremičnin in znaša 318.000 evrov. Odbora sta se načelno strinjala, zavzela pa sta podobno stališče kot kasneje svetniki, da poskušajo ceno znižati oziroma da se ne-

premičnina odkupi za primernejšo ceno. Predlog je šel na glasovanje: 13 svetnikov je bilo ZA, 2 sta ostala vzdržana.

V dodatni in s tem zadnji točki dnevnega reda se je občinski svet seznanil s predlogom Odbora za turizem, da se uredi

krožišče ob izvozu z avtoceste. Odbor je predlagal, da se v preteklih letih začeti postopki nadaljujejo, da se pridobijo ustrezna mnenja in končno zagotovi dejanska ureditev. Odbor je predstavil dva predloga za ureditev krožišča: lesen fur-

manski voz ter skulpturo v obliki grozda.

Podrobnejše informacije o sejah Občinskega sveta Občine Vipava so na voljo na spletni strani: <https://obcina.vipava.si/objave/76>.
Luka Lango

Ureditev Glavnega trga v Vipavi | faza B | potek del

Dinamika del na Glavnem trgu se je spremenila, saj se je zaradi arheoloških izkopavanj odprla še preostala površina trga, ta pa se bo v kratkem razširila še na območje pri obračališču.

Zaradi stanja na terenu in arheoloških ostalin, za katere se je izkazalo, da se nahajajo tik pod površjem (osrednji del odprtega območja neposredno pred barom

Marjanca – tloris konjušnice) bo potrebno projekt nekoliko prilagoditi oziroma ga preprojektirati. Z ZVKDS so uskladili način, s katerim bodo ustrezno zaščitili arheološke ostaline, hkrati pa tudi zagotovili zadostno višino za izvedbo predvidenih betonskih ter v nadaljevanju kamnoseških del.

Gradbišče je zaradi prej naštetih dejavni-

kov in usklajevanj z ZVKDS stalo, vendar predvidevajo, da bodo dela stekla, ko zaključijo z arheološkimi raziskavami na območju konjušnice, katere območje sega, kot že prej omenjeno, do obračališča.

Za dodatne informacije v zvezi s potekom del na Glavnem trgu nas lahko kontaktirate na telefonsko številko 05 36 43 423.

Parkirišča in prometni režim v Vipavi

Trenutno urejajo tamponsko parkirišče za avtomobile v Ulici Gradnikove brigade, ki bo na voljo predvidoma v drugi polovici maja. Zaradi nadaljevanja del na območju obračališča na Glavnem trgu bo predvidoma v drugi polovici maja Cesta 18. aprila

zaprta vzhodno od Mercatorja, obvoz z južne strani bo potekal mimo nekdanjega hotela Adria. Kot že napovedano, bodo začasno premaknili tudi avtobusno postajališče. Nova lokacija parkirišča je pri Škofijski gimnaziji Vipava oziroma pri no-

gometnem igrišču. O konkretnih terminih glede premika avtobusnega postajališča ter spremembi prometnega režima vas bomo redno obveščali.

Odprta gradbišča

Na Slapu se nadaljuje izgradnja 3. faze kanalizacijskega omrežja, v Podskali bo kmalu steklo nadaljevanje del skladno s spremenjenim gradbenim dovoljenjem. V Vrhpolju se nadaljuje rekonstrukcija lokalne ceste, fina asfaltacija celotne trase je predvidena v zaključku maja, celoten zaključek del pa je zaradi doda-

tnih del zamaknjen v junij. Izvajajo tudi rekonstrukcijo odseka Gradiške ceste, ki poteka ob otroškem vrtcu v Vipavi. Gradbena dela potekajo tudi znotraj operacije Medgeneracijski prenos znanja, kjer mansarda dobiva končno podobo, znotraj gradbenih del Operacije Slap pa začenjajo z inštalacijskimi deli na vseh treh objektih.



Slap



Vrhpolje



Medgeneracijsko središče

Aktualni razpisi

Obveščamo, da je Občina Vipava objavila javne razpise za subvencioniranje obrestne mere kreditov za spodbujanje investicijskih vlaganj v proizvodne in storitvene kapacitete, za pospeševanje in razvoj kmetijstva ter za izgradnjo, prenovo in nakup stanovanj in stanovanjskih hiš. Povzetke razpisov objavljamo spodaj, celotna razpisna dokumentacija pa je na voljo na spletni strani občine Vipava <https://www.obcina.vipava.si> v rubriki »Javni razpisi in objave« oziroma lahko zanjo zainteresenti zaprosijo Občinsko upravo Občine Vipava na e-naslovu obcina@vipava.si oziroma na številki 05 36 43 410.

Javni razpis za dodelitev kreditov s subvencionirano obrestno mero za spodbujanje investicijskih vlaganj v proizvodne in storitvene kapacitete v občini Vipava za leto 2023

Občina Vipava, Glavni trg 15, 5271 Vipava na podlagi 219. člena Pravilnika o postopkih za izvrševanje proračuna Republike Slovenije (Ur. l. RS, št. 50/07, s spremembami), Odloka o proračunu Občine Vipava za leto 2023 (Uradni list RS, št. 28/2023), in 6. člena Pravilnika o dodeljevanju proračunskih sredstev za pospeševanje razvoja gospodarstva v Občini Vipava (Ur. l. RS, št. 94/2015) ter Priglasene sheme pomoči de minimis »Spodbujanje razvoja gospodarstva v Občini Vipava« (št. priglasitve: M001-5879922-2015), objavlja Javni razpis za dodelitev kreditov s subvencionirano obrestno mero za spodbujanje investicijskih vlaganj v proizvodne in storitvene kapacitete v občini Vipava za leto 2023. Pogoji so določeni na podlagi navedene zakonodaje in Javnega razpisa. Upravičenci do kreditnih sredstev so mikro, majhna, srednja, majhna enotna, srednja enotna podjetja ter samostojni podjetniki posamezniki, kot jih opredeljuje 4. člen Pravilnika o dodeljevanju proračunskih sredstev za pospeševanje razvoja gospodarstva v Občini Vipava (Ur. l. RS, št. 94/2015), ki investirajo na območju občine Vipava. Sredstva so določena v višini 32.000,00 evrov. Rok koriščenja kredita je od objave razpisa do pokoriščenja celotne kreditne mase oziroma najkasneje do 30. 11. 2023. Obrestna mera za kreditogjemalec je EURIBOR + 0 % (šestmesečni), odplačilna doba kredita je 5 oziroma 10 let, odvisno od višine kredita ter namena kredita. Vloge morajo biti predložene na naslov Občina Vipava, Glavni trg 15, 5271 Vipava

najkasneje do 31. 5. 2023. Vloge bo obravnavala strokovna komisija. Odpiranje vlog se bo izvedlo v roku treh delovnih dni od roka za oddajo vlog. Prosilci bodo s sklepom o dodelitvi kredita z bonificirano obrestno mero obveščeni najkasneje v roku 30 dni od dneva oddaje popolne vloge.

Javni razpis za sofinanciranje ukrepov za pospeševanje in razvoj kmetijstva v občini Vipava za leto 2023

Občina Vipava, Glavni trg 15, 5271 Vipava na podlagi 24. člena Zakona o kmetijstvu (Ur. l. RS, št. 45/08, s spremembami), 219. člena Pravilnika o postopkih za izvrševanje proračuna RS (Ur. l. RS, št. 50/07, s spremembami), Odloka o proračunu Občine Vipava za leto 2023 (Uradni list RS, št. 28/2023) in 15. člena Pravilnika o subvencioniranju obrestne mere kreditov najetih za pospeševanje in razvoj kmetijstva v občini Vipava za programsko obdobje 2015-2020 (Ur. l. RS, št. 55/15) objavlja Javni razpis za sofinanciranje ukrepov ohranjanja in spodbujanja razvoja kmetijstva in podeželja v občini Vipava za leto 2023. Upravičenci do pomoči so pravne in fizične osebe, ki ustrezajo kriterijem za mikro, majhna in srednje velika podjetja, dejavna v primarni kmetijski proizvodnji, ter so vpisana v register kmetijskih gospodarstev ter pravne in fizične osebe, ki ustrezajo kriterijem za mikro, majhna in srednje velika podjetja v primerih ukrepov za pomoči de minimis po Uredbi komisije (EU) št. 1407/2013 in imajo sedež na kmetijskem gospodarstvu, ki je vpisano v register kmetijskih gospodarstev in ima sedež na območju občine Vipava. Pogoji so določeni na podlagi navedene zakonodaje in javnega razpisa. Sredstva so določena v višini 20.000,00 evrov. Občina pri teh kreditih subvencionira obrestno mero v višini 4,5 %. Rok za porabo je 30. 11. 2023. Javni razpis je odprt do 31. 5. 2023. Vloge bo obravnavala strokovna komisija. Odpiranje vlog se bo izvedlo v roku 5 delovnih dni od roka za oddajo vlog. Prijavitelji morajo prijavo oddati najpozneje do izteka prijavnega roka za obravnavo vloge na naslov Občina Vipava, Glavni trg 15, 5271 Vipava. Vlagatelj bo o izidu obveščen najpozneje v roku 30 dni po zaključku razpisa.

Javni razpis za subvencioniranje obrestne mere za kredite, najete v letu 2023, za izgradnjo, prenovo in

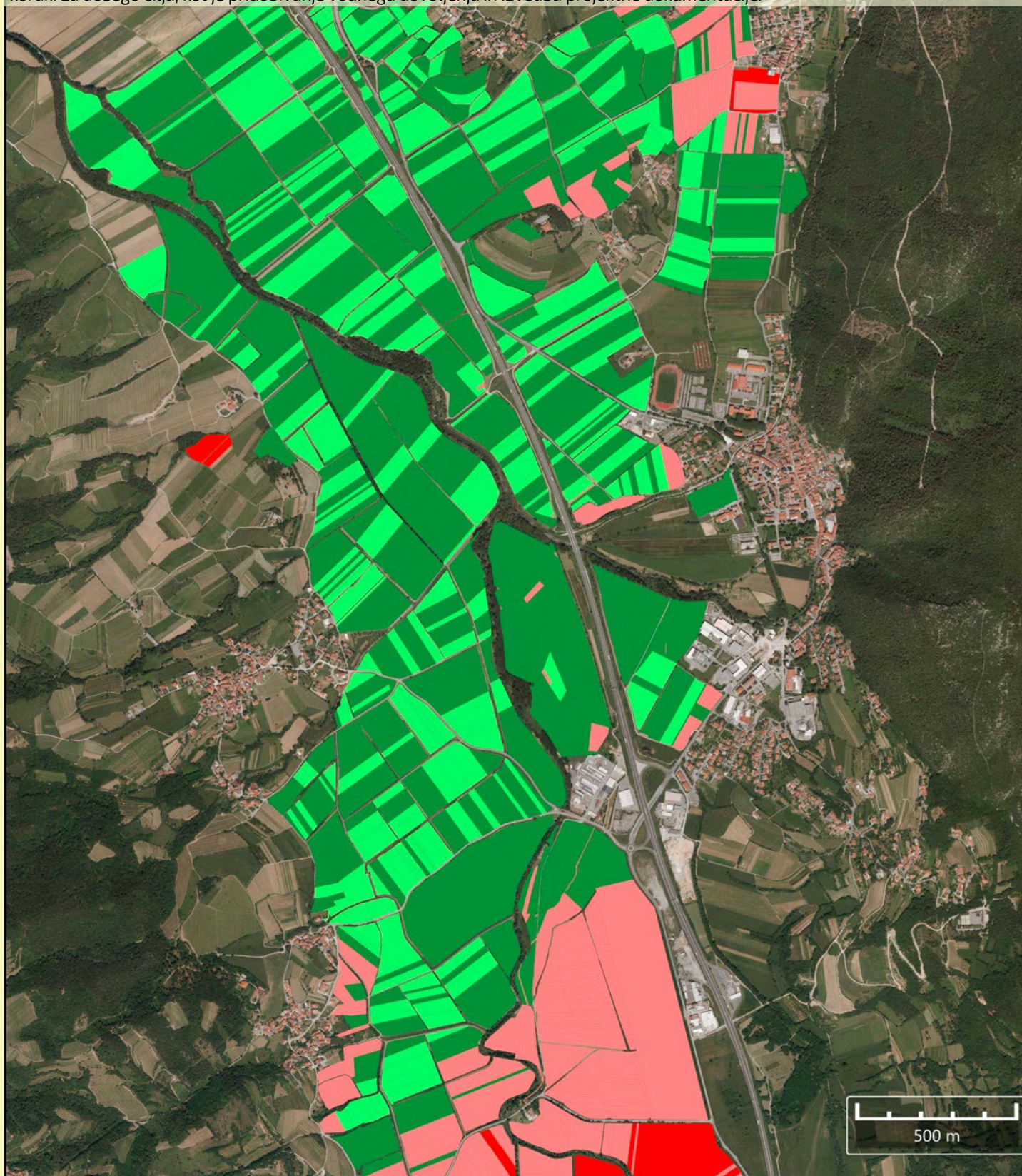
nakup stanovanj in stanovanjskih hiš v občini Vipava

Občina Vipava, Glavni trg 15, 5271 Vipava na podlagi 219. člena Pravilnika o postopkih za izvrševanje proračuna Republike Slovenije (Ur. l. RS, št. 50/07, s spremembami), Odloka o proračunu Občine Vipava za leto 2023 (Uradni list RS, št. 28/2023) in 8. člena Pravilnika o subvencioniranju obrestnih mer za najete kredite za izgradnjo, prenovo in nakup stanovanj in stanovanjskih hiš v občini Vipava (Ur. l. RS, št. 36/2021) objavlja Javni razpis za subvencioniranje obrestne mere za kredite, najete v letu 2023, za izgradnjo, prenovo in nakup stanovanj in stanovanjskih hiš v občini Vipava. Višina sredstev na razpolago za predmet javnega razpisa znaša 25.000,00 evrov. Kvota posojil do katere občina na podlagi javnega razpisa subvencionira obrestno mero znaša 345.000,00 evrov. Najvišji znesek kredita, od katerega obresti občina subvencionira posameznemu prosilcu, je 34.500,00 evrov. Obrestna mera za kreditogjemalec je EURIBOR + 0 % (šestmesečni). Najdaljši rok za vračilo kredita je 10 let. Upravičenci do subvencije so fizične osebe, ki so državljani Republike Slovenije in na območju občine Vipava rešujejo svoj stanovanjski problem ter bodo za ta namen v letu javnega razpisa najeli kredit pri banki, s katero ima občina sklenjeno pogodbo o subvencioniranju obrestnih mer za stanovanjsko kreditiranje. Kriteriji za ocenjevanje vlog prosilcev in sestavo prednostne liste so: stanovanjske razmere prosilca in njegove družine, materialno in premoženjsko stanje prosilca in njegove družine, socialno in zdravstveno stanje prosilca in njegove družine ter namembnost posojila. Ob upoštevanju kriterijev, določenih s Pravilnikom in tem javnim razpisom, imajo prednost tisti prosilci, ki skupaj dosežejo večje število točk. Vloge morajo biti predložene na naslov Občina Vipava, Glavni trg 15, 5271 Vipava najkasneje do 31. 5. 2023 (datum poštnega žiga na dan 31. 5. 2023). Odpiranje vlog bo v roku 8 dni od zaključka javnega razpisa. Prijavitelji bodo o izidu javnega razpisa obveščeni z odločbo Občine Vipava najpozneje v roku 65 dni po zaključku razpisa. Upravičenci so dolžni najkasneje do 15. 10. 2023 skleniti kreditno pogodbo z banko.

Vse razpisne dokumentacije javnih razpisov so na voljo na <https://www.obcina.vipava.si> ali na Občini Vipava, Glavni trg 15, 5271 Vipava.

Namakalni sistem

Območje namakanja v Občini Vipava je pridobilo svojo končno podobo. Namakalno polje je obsega 483,6 ha zemljišč. Sledijo nadaljnji koraki za doseg cilja, kot je pridobivanje vodnega dovoljenja in izvedba projektne dokumentacije.



Legenda

NAMAKALNI SISTEM



Nepodpisane pogodbe, ki bodo namakane



Podpisane pogodbe, ki bodo namakane



Podpisane pogodbe, ki ne bodo namakane



Nepodpisane pogodbe, ki ne bodo namakane



KRCENJE_PODPISANO_DELNO



PODPISANO_DELNO

BDOF_2017

Predstavniki Občine Vipava obiskali Vinci

Med 14. in 16. aprilom 2023 so se predstavniki Občine Vipava na povabilo Občine Vinci udeležili dogodkov ob praznovanju rojstnega dne Leonarda da Vincija v njegovem rojstnem kraju.

Med obiskom so bili toplo sprejeti. Srečali so se s številnimi predstavniki Vincijskega, med drugimi sta vipavskega župana Antona Lavrenčiča in podžupana Jožka Andlovica sprejela župan Občine Vinci Giuseppe Torchia in podžupanja Sara Iallorenci. Srečanje je bilo zelo produktivno, na njem so iskali nove ideje in preučevali potencialne možnosti za sodelovanje.

Predstavniki Občine Vipava so izrazili zadovoljstvo nad obiskom in številnimi možnostmi za sodelovanje. Verjamejo, da bo ta obisk prinesel plodne partnerske odnose in veselijo se skupnega dela na prihodnjih projektih. Tudi sestanek s člani Združenja Le vie di Leonardo da Vinci je bil intenziven in je prinesel veliko idej in nalog, ki jih bodo skušali uresničiti skupaj z mednarodnimi partnerji iz Italije, Francije in Turčije ter našimi lokalnimi deležniki, ki bodo povabljeni k sodelovanju.

Srečanje z avtorjem knjige Neskončni Leonardo Alessandrom Vezzosiem je botrovalo uspešnemu dogovoru o priho-



dnjem sodelovanju in zagotovitvi izvoda knjige za Občino Vipava. Ker je bila knjiga izdana v omejeni seriji samo 500 izvodov in je že zdavnaj razprodana, so te pridobitve zelo veseli. Knjiga bo na ogled in dostopna za branje v Lavričevi knjižnici v Vipavi v mesecu juniju.

Lepo vabljeni na predstavitev knjige in na zdravico z županom Antonom Lavrenčičem 31. maja 2023 ob 19. uri v knjižnico v Vipavi. Dogodek bo potekal v

počastitev druge obletnice združenja Le vie di Leonardo da Vinci, katerega članica je tudi Občina Vipava. Združenje bo v prihodnje zavezano k sodelovanju pri spodbujanju kulture, turizma, izobraževanja in sodelovanja med različnimi državami. Občina Vipava je vesela in počaščena, da je lahko del te zgodbe in zagotovo bo projekt prinesel veliko priložnosti za delovanje Vipave v mednarodnih aktivnostih.

Iris Skočaj

Festival Okusi Vipavske – okusite najboljše iz Vipavske doline

Vipavska dolina je še posebej čarobna, ko pomladno sonce obarva zelene vinograde in ko zadišijo prve češnje. Doživite Vipavsko dolino skozi njene okuse v najlepšem delu leta in obiščite Festival vina in kulinarike Okusi Vipavske, ki bo letos potekal 21. in 22. maja, tokrat v prostorih Univerze v Novi Gorici v baročnem dvorcu Lanthieri v starem jedru Vipave. Obiskovalci boste imeli edinstveno priložnost poskusiti več kot 100 različnih izjemnih vipavskih vin ter tradicionalne vipavske jedi, ki jih bodo posebej za vas pripravili domači kulinarični mojstri. Poleg kulinarike pa ima festival tudi poslovni in promocijski del, saj letos prvič gosti Masterclass Okusi Vipavske, ki je namenjen strokovni javnosti.

V toplih pomladnih dneh postane sončna Vipavska dolina še posebej slikovita turistična destinacija, saj ji narava pokloni izrazite barve, omamne vonjave in seveda

vrhunske okuse. Da lahko Vipavsko dolino doživimo še na drugačen način, skozi spajanje kulinaričnih presežkov in žlathnega vina, vsako leto dokazuje že uveljavljeni Festival vina in kulinarike Okusi Vipavske. Osrednji turistični promocijski dogodek Vipavske doline na področju vina in kulinarike letos poteka že 15. leto pod okriljem Regijske razvojne agencije ROD Ajdovščina, ki v skupno zgodbo poveže vipavske vinarje in lokalne mojstre kulinarike.

Festival vina in kulinarike Okusi Vipavske bo potekal v nedeljo in ponedeljek, 21. in 22. maja, in se bo letos prvič dogajal v prostorih Univerze v Novi Gorici v baročnem dvorcu Lanthieri v starem mestnem jedru Vipave. Čudovito obnovljeno rezidenčno poslopje Lanthierijevega dvorca in dejstvo, da v teh prostorih domuje Fakulteta za vinogradništvo in vinarstvo Univerze v Novi Gorici, dajeta festivalu poseben pečat.



Festival je namenjen tako najširšemu krogu obiskovalcev, ki se zgolj navdušujejo nad okusi, kot tudi strokovnjakom, ki želijo poglobljen pogled v teme o vinu. Za vas so pripravili privlačen dvodnevni program z degustacijo izbranih vin in jedi, številne delavnice ter tudi voden ogled Vinarskega muzeja Vipava, na Vipavski tržnici pa boste našli lokalne pridelke in izdelke.



Kar 30 vipavskih vinarjev ponuja na okušanje najboljše iz svoje kleti.

Okusi Vipavske se poklanjajo vipavski zemlji, vinarjem in vinu. Festival ponuja edinstveno priložnost za spoznavanje vin celotne Vipavske doline med pogovori z vinarji, pridelovalci in mojstri negovanja okusov v njihovem domačem okolju.

Na Festivalu Okusi Vipavske vam bo 30 domačih vinarjev ponudilo na okušanje preko 100 različnih vrhunskih vipavskih vin. Med letošnjimi vinarji so Vina Guštin, Vinska klet Kosovel, Kmetija Barkola, Kmetija Cigoj, Kmetija Kraljič, Posestvo Lavrenčič, Vina Mansus, Posestvo Ferjančič, Posestvo Svetlik, Posestvo Štokelj, Posestvo Zoria, Vina Tomas, Univerza Nova Gorica, UOU Vina, Vina Bizjak, Vina Bric, Vina Colja, Vina Čuk, Vina Dornberg d.o.o., Vina Fornazarič, Vina Krapež, Vina Poljšak, Vina Ranarum, Vina Sveti Martin, Vina Saksida, Vina Ussai, Vina Vidus, Vino Marc, Vinska klet Miška in Vipava 1894 d.o.o.

Okusite žlahtne dobrote zemlje, ki sta ji sonce in burja pustila svoj pečat.

Poleg degustacije odličnih vin boste lahko okušali tudi druge vipavske pridelke in izdelke. V Vipavski dolini je vse več oljčnih nasadov, ki dajejo izvrstno oljčno olje, marljive roke vipavskega kmeta pa izdelujejo tudi odlične domače mesnine, sire, med, marmelade in ostale dobrote. Vse to vam bodo lokalni ponudniki kakovostne hrane ponujali na vipavski tržnici, ki bo potekala oba festivalska dneva.

Ponedeljkove festivalske ure bodo namenjene vinsko kulinaričnemu doživetju Bogastvo okusov, ko se bodo lokalni vinarji povezali z izbranimi gostinci in ustvarili kombinacije, ki so zares pravo bogastvo okusov. Doživite premišljeno

kreativnost kuharskih mojstrov v spajanju odlične kulinarike in vina. Na vsakem krožniku boste okušali tradicionalne vipavske jedi in lokalne sestavine, ki jih navdihujejo inovativnost in pridih sodobnih trendov.

Učite se od strokovnjakov: sodelujte v zanimivih delavnicah.

Tudi letos so organizatorji poskrbeli za zanimive delavnice, ki se jih boste lahko udeležili v nedeljo ali v ponedeljek. Kot novost se predstavlja Oljgarska delavnica za izdelavo vrhunskih oljčnih olj, ki jo organizira Goriško oljgarsko društvo. Vpogled v današnje trende in izzive v vinarski industriji pa boste lahko dobili na strokovni delavnici Trta in vino – soočenje z izzivi, ki jo bosta vodili Tamara Rusjan in Andreja Škvarč iz KGZS – KGZ Nova Gorica.

Vsi obiskovalci boste imeli priložnost obiskati Vinarski muzej Vipava, ki je posvečen bogati zgodovini vinarstva v Vipavski dolini. Ogled muzeja in muzejske zbirke bo potekal pod strokovnim vodstvom dr. Boruta Koloinija iz Goriškega muzeja.

Festival letos prvič gosti MasterClass Okusi Vipavske, ki je namenjen strokovni javnosti.

Drugi festivalski dan je znova nekoliko bolj namenjen strokovni javnosti. Festival letos prvič gosti Masterclass Okusi Vipavske, ki bo potekal v čarobno lepi avli Magna v dvorcu Lanthieri v Vipavi.

Na dogodku boste udeleženci skozi vodeno degustacijo spoznavali značilnosti določenih sort vin in njihove potenciale izbranih 18-ih vipavskih vinarjev ter tako širili svoja znanja. Delavnica je namenjena

strokovni javnosti, kot so gostinci in vinski trgovci. Dogodek bo vodil **Robert Gorjak**, mednarodno uveljavljen in eden vodilnih slovenskih vinskih profesionalcev ter vodja prve vinske šole v Sloveniji Belvin.

Na kulinarično potovanje po Vipavski dolini pa se lahko v okviru Kulinaričnega meseca odpravite že danes.

V okviru Festivala vina in kulinarike Okusi Vipavske vsako leto poteka tudi Kulinarični mesec, ki obiskovalcem ponuja veliko priložnosti za kulinarična razvajanja. Mesec kulinaričnih užitkov poteka po celotni Vipavski dolini med 21. aprilom in 21. majem. Kar 20 lokalnih gostincev za vas odpira vrata in pripravlja posebne degustacijske menije, pri katerih prihaja do harmoničnega združevanja domačih jedi iz lokalnih sestavin, a tudi inovativnosti in strasti do ustvarjanja novih okusov.

Pred nami je Festival vina in kulinarike Okusi Vipavske, kjer lahko doživite popolno izkušnjo Vipavske doline v družbi najboljših kulinaričnih mojstrov ter romantičnem vzdušju Vipavske doline.

Vstopnina za posamezen dan festivala znaša 30 evrov, vstopnice pa lahko kupite na dan dogodka v dvorcu Lanthieri.

Vse podrobnosti o dogodku najdete na www.okusi-vipavske.si

Festival Okusi Vipavske je praznik. Dvignimo čaše!



Velikonočno ustvarjanje

V petek, 7. aprila, je na podružnici Goče že dišalo po praznikih, saj smo izvedli dan dejavnosti na temo velike noči.

Učenci 1. in 2. razreda so imeli tehniški dan. Zjutraj so najprej zamesili testo za velikonočne ptičke. Med vzhajanjem testa so izdelali košarice iz papirja, da bodo vanje lahko položili pirhe ali ptičke. Iz testa so nato oblikovali ptičke in jih spekli. Poslikali in okrasili so tudi pirhe, ki so jih izdelali iz lepila mekol in soli. Sol ustvarja poseben učinek prelivanja barv, zato so nastali čudoviti izdelki.

Učenci 4. in 5. razreda pa so imeli naravoslovni dan. Za začetek smo povedali, zakaj praznujemo veliko noč in kakšni so običaji na Slovenskem v času velike noči. Eden izmed simbolov velike noči so pobarvana jajca – pirhi, zato je učence ta dan čakala naloga barvanja jajc z naravnimi materiali, kot so jih barvali v preteklosti. Preden smo se lotili dela, smo šli na krajši sprehod in med potjo nabrali razne manjše zelene rastline, da smo jih nato položili na jajca in ovili v najlonsko nogavico. Jajca smo nato kuhali v čebulnih olupkih, kurkumi, rdeči pesi, borovnicah in kavi. Najlepše so se obarvala jajca, ki so bila kuhana v čebulnih olupkih, borovnicah in kurkumi. Iz papirja so si učenci izdelali tudi preprosto kokoško – držalo, v katero so dali pobarvan pirh in ga odnesli domov.



Krajevna skupnost Goče pa nam je omogočila, da nas je po malici obiskala gospa Andreja Lapajne, ki se ukvarja s poslikavo obraza. Najprej nam je predstavila poklic vizažistke. Povedala je, kakšno delo opravlja in katere pripomočke potrebuje pri svojem delu. Vsi smo že nestrpno pričakovali, kdaj bo začela s poslikavo obrazov. Naše obraze so tako ta dan krasili pirhi,

zajčki, piščančki, rožice in drugi spomladanski motivi.

Preživeli smo lep, poučen in ustvarjalen dan, ki nas je popeljal v prihajajoče praznične dni. Zahvaljujemo se KS Goče, ki nam je omogočilo obisk ustvarjalke Andreje Lapajne.

Učiteljici Vanja Krapež in Anita Čujec

Razstava cvetja na Gočah

Svetovni dan Zemlje, 22. april, smo na Gočah obeležili z razstavo cvetja. V goste smo povabili sekcijo ročnih del, ki deluje pod okriljem Razvojnega združenja Repentabor in domačinko slikarko Ljudmilo Kotolupovo. Članice sekcije so ustvarile pisano cvetje iz krep papirja in najlonk, cvetlice pa so tudi nakvačkale. Razstava je bila razdeljena na štiri letne čase – na vsaki mizi so bile predstavljene cvetlice iz enega letnega časa: pomlad, poletje, jesen in zima. Cvetlice so bile mojstrsko izdelane v vseh podrobnostih in odtenkih, zato so obiskovalca zlahka prepričale, da so prave. Ta se je šele s podrobnim opazovanjem prepričal, da so narejene iz krep papirja.

Razstavo cvetja je s svojimi slikami obogatila tudi Ljudmila Kotolupova, domačinka, ki za dušo slika na platno raznorazne cvetlične aranžmaje. Ti so privabili pogled

in izvalili vzdih začudenja in navdušenja nad natančnostjo in čudovitostjo platen. Za kulturni del večera je poskrbela glasbenica Mojca Štoka.

Razstava je bila na ogled od sobote, 22. 4.,

do srede, 3. 5. 2023. V tem času je požela občudovanje nad spretnostjo ustvarjalke, ki so postavile res imenitno razstavo cvetja.

Meta Furlan



Izobraževanje o kompostiranju

V torek, 25. aprila, smo v prostorih krajevne skupnosti Goče večer namenili kompostu in biodinamičnim kompostnim pripravkom. Gostja večera je bila Greta Sorta, univ. dipl. inž. agr., članica društva Ajda Goriška. Kadar govorimo o kompostniku, mislimo, da smo že vse slišali. Če se lotimo pravilne izdelave kompostnika in komposta, ugotovimo, da nam znanja na to temo vedno primanjkuje. To pa pomeni, da je potrebno imeti kar nekaj znanja in prakse, da pravilno izdelamo kompost za različne namene.

Kaj je kompost, kaj želimo z njim doseči in kakšne so osnove kompostiranja, nam je skozi predavanje razložila Greta Sorta. Razložila nam je, kaj je organska snov in zakaj je pomembna. Kaj pomeni kompostnik? Prostor, kamor odlagamo vse organske odpadne snovi. Organska snov pa je eden izmed virov hranil. Preko komposta načrtno ustvarjamo stabilno obliko organskih snovi – humusa. Ustvarjanje rodovitnih tal lahko pospešimo s kompostiranjem. Če bi tla gnojili s svežim gnojem, je dušik v njem zelo nestabilen, hlapljiv – ali gre v podtalnico ali v zrak. S kompostiranjem pa ga čim več zadržimo v kompostu v organski obliki (ne v mineralni). S kompostiranjem dodajamo tudi življenje tlam. In če uporabljamo še biodinamične pripravke, je to življenje tudi v nekem ravnovesju. S pravilno narejenim kompostom tako dolgotrajno vzdržujemo rodovitnost tal. Kompost na koncu prekrijemo s slamo ali senom. S tem dosežemo, da se kompostni kup ne izsuši preveč in ga zavarujemo, da ni premoker.



Če delamo kompost na nekem mestu prvič, bo njegova razgradnja trajala dlje. Če ga že več let delamo na istem mestu, bo razgradnja trajala krajši čas (proces razgradnje se pospeši). Kompostnik moramo pokrivati, najbolje s slamo, sploh če mečemo nanj različne ostanke hrane. Vлага in zračenje morata biti uravnovešena. Kompost delamo v pravem razmerju med ogljikom in dušikom. To pomeni, da mora vsebovati rjavi del (slama, sekanci ...), zeleni del (trava, listje, ostanke zelenjave ...) in zemljo (rodovitna – živa zemlja). V tem primeru poteka razgradnja v kompostu enako kot v naravi, ker predstavlja tanko plast organskih snovi in debelo plast zemlje. Lahko dodajamo tudi oglje, vendar ne preveč. Ko plastimo posamezne plasti v kompostniku, pazimo na pravo razmerje, saj se zeleni del tanjša, medtem ko se zemlja ne tanjša tako zelo. Na spodnjem

delu je dobro imeti neko drenažo, da se ne stisne preveč v zemljo in je možnost pretoka zraka. Tako se pospeši proces kompostiranja. Kompostnik moramo postaviti na primerno mesto. Lega je zelo pomembna. Prav bi bilo, da ga postavimo v naravno senco, da se ne pregreva ali preveč izsuši. Ni ga pa primerno postaviti tik pod drevesom, saj ga lahko korenine drevesa izsesajo ali pa lahko propade drevo. Kompostiranje je danes skorajda že nuja, če ne potreba. Kam bi sicer dajali vse organske odpadke? Te je dobro kompostirati in s tem bogatiti zemljo in pospešiti tvorbo zemlje. Je eden izmed prvih korakov k samostojnosti pridelave hrane in s tem neodvisnosti. Večer smo zaključili ob prijetnem klepetu in domov odšli z novim pridobljenim znanjem.

Anja Godnič

Krajevna skupnost Lozice

Krajevno skupnost Lozice tvorita vasi Lozice in Podgrič, ki ležita na skrajnem jugovzhodu Vipavske doline. Na eni strani ju obdaja Nanos, na drugi pa Vipavska Brda. Skupno ima krajevna skupnost približno 250 prebivalcev.

Lozice so precej raztresena in razložena vas z več zaselki. Središče vasi je tesno pozidano ob Močilniku v razmeroma ozkem dnu doline, kjer je bilo v preteklosti večje število mlinov in žag. Ime so dobile po izviru Lozica, po domače »Luosca«, ki izvira na območju, imenovanem Zvirki in je v vasi zajeta v korito. Izvir pa je menda ime dobil po lozi, torej po gozdu. Lozice sestavljajo naslednji zaselki: Zgornji in Spodnji Žvanuti, Renkovska vas, Kolona, Novo na-



Člani sveta KS Lozice



selje, Hrib, Žerjavska vas, Stajce, Lipovška vas, Mislejska vas in Loka. V vasi stoji cerkev sv. Frančiška Ksaverija iz 17. stoletja, ob njej pa božji grob, zgrajen v 16. stoletju.

Do leta 1866 je bila cesta, ki poteka skozi vas, edina prometnica, ki je Vipavsko dolino povezovala z Razdrtim in Postojno. Po tej cesti so iz naše vasi in okoliških krajev na dunajski dvor odvažali vino zelen. Po njej naj bi med drugimi znanimi osebnostmi potoval tudi Napoleon Buonaparte, ki se je na Lozicah za nekaj časa ustavil – jedel in pil naj bi pri Gavcovih (ob šoli), ki so imeli gostilno. Ta je, vse dokler ni bila narejena današnja cesta čez Rebernice, nudila postanek slehernemu popotniku.

Podgrič je majhno, gručasto naselje, ki leži na prisojnem flišnem pobočju pod magistralno cesto Vipava – Razdrto. Ime vasi je nastalo glede na lego vasi, saj leži pod območjem imenovanim Grič. Vas je bila v prvi

polovici 20. stoletja povezana z Nanosom z vojaško žičnico oziroma »teleferiko«, kot jo imenujejo domačini. Ta je bila napeljana iz Podgriča do »štirne« (vodnjaka) pri lovski koči na Nanosu. Najprej je služila v vojaške namene, kasneje pa domačinom za prevoz »flanc« (sadič) in gnoja.

V preteklosti so se prebivalci obeh vasi ukvarjali predvsem s poljedelstvom in živinorejo. Danes je tovrstnih pridelovalcev precej manj, še vedno pa se najde nekaj živinorejskih kmetij, čebelarjev in pridelovalcev vina.

Domačini so med seboj precej povezani, radi se udeležujejo dogodkov, ki jih organizira bodisi krajevna skupnost bodisi društvo Zdravljica. Tedensko potekajo na Lozicah družabna srečanja za ženske, moške in mladino. V šoli se izvajata tudi joga in tečaj italijanščine. Tedensko se odvija tudi košarka v šolski dvorani Podnanos. V

šoli na Lozicah prirejajo tudi razna predavanja in delavnice.

Društvo Zdravljica je dobilo ime po slovenski himni, ki je bila uglasbena na Lozicah. Uglasbil jo je Stanko Premrl iz Podnanosa, ko je na Lozice zahajal k svoji sestri. Zadrževal se je v njeni trgovini in poležaval ob Stajčerjevem jezui, ob tem pa uglasbil Prešernove verze. Zanimivo je, da jež in hiša, v kateri je bila takrat trgovina, ležita točno na 14. poldnevniku, kar je redkost.

Pri nas so se rodili in bivali tudi Bert Sotlar, znan filmski igralec, brata Rajko in Stane Koritnik, ki sta pela v ljubljanski operi. Rajko je še dolga leta poučeval petje in s tem prispeval k razvoju petja na tem območju. Poznan je bil tudi rokodelec, vaški izumitelj in fotograf Franc Lipovž. Z Lozic izhaja tudi Ivan Renko, partizan in veleposlanik. Pa še bi lahko naštevali.

V krajevni skupnosti si prizadevamo za izgradnjo igrišča ob šoli, ki ga bomo veseli vsi vaščani, še najbolj pa otroci. Manjkata nam še optično omrežje in kanalizacija, ki se jo bomo, zaradi razpršenosti vasi (Lozice spadaj med najdaljše vasi) še načakali.

Svet krajevne skupnosti trenutno sestavljajo: Tanja Batagelj, Suzana Žvokelj Ferjančič, Tea Mohorčič, Matej Žvanut, Primož Nabergoj in predsednik Miran Žvanut. Našim krajanom smo na voljo na uradnem elektronskem naslovu ks.lozice@vipava.si ali na telefonski številki 040 585 373. Vse krajanke tudi ob tej priliki pozivamo, da nam posredujejo svoj elektronski naslov, da jih bomo obveščali po e-pošti in manj z letaki in s tem prispevali k ohranjanju narave.

Člani sveta KS Lozice

Pohod k Mariji Magdaleni

V ponedeljek, 10. aprila, se je v Otoščah odvijal velikonočni pohod k cerkvi Marije Magdalene. Pohod je organiziralo društvo Zdravljica in prebivalci Otošč. Privabil je številne generacije ter ljubitelje narave.

Pot je pohodnike najprej vodila skozi Lozice do zaselka Zgornji Žvanuti, kjer so jim domačini postregli z doma pripravljanim pecivom in pijačo. Od tu se vije razgibana in slikovita makadamska pot, po kateri so se udeleženci sprehajali skozi gozdove in travnike ter uživali v pogledu



na okoliške hribe in doline. Ta pot je bila do leta 1866 glavna prometnica, ki je povezovala Vipavsko dolino s Postojno. Ob njej stoji tudi kapelica, ki jo je društvo Zdravljica leta 2004 obnovilo in ob njej postavilo majhno mlinško kolo. Na tem mestu je bil tudi zadnji postanek pohodnikov pred prihodom na cilj.

Ko je skupina prispela do cerkve Marije Magdalene, jih je pričakalo toplo sonce in osvežujoč veter, ki je pihal s hribov. Ob 12. uri se je začela sveta maša, po maši pa

so se pohodniki lahko okrepčali s toplim obrokom in potico.

Tam sta se nam pridružila tudi županja občine Divača Alenka Štručl Dolgan ter župan občine Vipava Anton Lavrenčič. Izkazat sta prišla podporo lokalni skupnosti in priložnost izkoristila za sprostitev in druženje z ljudmi v naravi.

Ko so se pohodniki po maši okrepčali in malo podružili, so se počasi odpravili proti domu. Kljub utrujenosti so bili vsi udele-

ženci navdušeni nad izkušnjo ter hvaležni za priložnost, da so lahko preživeli tako lep dan v naravi.

Pohod k cerkvi Marije Magdalene je bil odlična priložnost za povezovanje in druženje med ljudmi ter obenem tudi za krepitev vere in duha. Organizatorji so zelo zadovoljni z odzivom in upajo, da bo podobnih dogodkov v prihodnosti še več.

Tjaša Može, Ambrož Nabergoj, Jakob Može, Tine Fabčič

Čistilna akcija na Slapu je bila uspešna

Prostovoljci in naši najmlajši prebivalci vasi Slap so se tudi letos podali v akcijo za bolj zdrav bivalni prostor ter lepši izgled

naše vasi.

V soboto, 19. marca 2023, se je veliko šte-

vilo vaščanov odzvalo vabilu na čistilno akcijo in na zbirna mesta prišlo ob dogovorjeni uri.

V sklopu akcije so uredili spomenik, skupina prostovoljcev je pobarvala ograje in table na učni poti Med divje. Prav tako so počistili in uredili Gmajno ter vas z okolico.

Dobra udeležba je razveseljav podatek, ki kaže, da mnogim vaščanom ni vseeno za podobo njihove vasi.

Razveseljivo je, da se akcije udeležujejo tudi številni mladi, ki s pobiranjem odpadkov razvijajo večjo skrb in odgovornost za svoje okolje.

Vreme je bilo čistilni akciji naklonjeno, zato je za dober zaključek manjkal samo še piknik, ki se je tako kot čistilna akcija odvil uspešno.

Tatjana Mikuš



Kresovanje na Slapu

Stara ljudstva so verjela, da narava za prebujanje iz zimskega spanca potrebuje sonce, tega pa predstavlja ogenj. Kurjenje kresov je že dolgoletna tradicija širom Slovenije in tudi na Slapu se je letos veličastno razbohotila moč in svetloba ognja.

Kresovanje je potekalo na Gmajni. Da je do tega prišlo, je, seveda, zaslužna slapenska mladina. Vaščani so tudi kar nekaj časa vozili obrezane veje, da je bil kres lep in mogočen.

Mladina se je zbrala že čez dan in lepo počistila gmajno ter pripravila prizorišče za obiskovalce.

Ob ognju smo se lepo pogreli, nazdravili z žlahtno kapljico slapenskih vinarjev ter okušali domače dobrote vaščanov.

Tatjana Mikuš



Pohod na Škavnico

Od leta 2006 se vsako prvo ali drugo nedeljo po veliki noči Vrhpoljci udeležimo tradicionalnega pohoda na Škavnico, ki se s svojimi 734 metri bohoti nad vasjo Vrhpolje in je del kraške planote Nanos. Od tu lahko občudujemo lepoto Vipavske doline, naš pogled seže tudi čez Kras vse tja do Jadranskega morja.

Na vrhu je postavljen križ ter drog, na katerem ponosno plapolja slovenska zastava. Pod vrhom je lesen bivač, ki vsem obiskovalcem nudi kraj za počitek in druženje ter zaščiti obiskovalce ob slabem vremenu.

Lep in krasen spomladanski dan je tudi letošnje leto privabil veliko pohodnikov. Vsak po svojih zmoglostih si je izbral svojo pot. Večina jih je prišla peš iz Vrhpolja po očiščeni stezi, za katero so poskrbeli člani Športnega društva Vrhpolje. Spet drugi so prikolesarili ali se pripeljali z avtomobili.

Ob ljudskem petju je bila darovana sv. maša, ki jo je daroval Vrhpoljski župnik Janez Kržišnik. Sledilo je druženje ob izvrstnem pecivu in ostalih dobrotah skrbnih gospodinj ter kozarčku vina.



Vrhpoljci ta vrh zelo radi obiskujemo tudi med letom. Mnogi ga izkoristijo za rekreacijo in sprostitve.

Verjamem, da smo vsak pri sebi sklenili,

da se pohoda in druženja udeležimo tudi naslednje leto, ne glede na to, kakšno bo vreme.

Majda Počkar

Pesniki pečejo

Pred počitnicami se je na naše povabilo odzval pesnik in pisatelj Milan Šelj. Otroci iz obeh skupin vrtca Vipava ter obeh prvih razredov so spoznali pesmi za majhne in velike otroke, zbirko igrivih in nagajivih verzov. V zbirki pesmi Kosmatice nastopa mnogo kosmatincev, majhnih kot krt in velikih kot medved, spogledljivih kot majhne muce ter zvestih kot kuža.

Sprehod skozi zbirko je pesnik otrokom podal na hudomušen način. Naučil jih je izštevanko in skupaj so uprizorili nevihto.

Pesnik pravi, da s pesmicami peče slastne pesniške dobrote za sladkosnede otroke. V skledo nasuje razigrano domišljijo, dobro voljo, prgišče izbranih besed, vanjo vmeša maslo jezikanja, moko pomenov in ščepec pametne soli.

Otroci iz prvih razredov so ga presenetili z dvema recitacijama, in sicer Krt se predstavi ter Brez meja. Marcel iz Škratkov je bil zelo pogumen in je recitiral prav pesem Pesniki pečejo.



Milan Šelj je bil zelo presenečen ob darilu Otine slike zajčice in še bolj ob spoznanju otrok, da v zbirki Kosmatice ni pesmi o zajčku. In kaj jim je odgovoril? Lep namig za naprej.

Preživeli smo imenitno, poučno in sproščeno urico.

Ingrid in Meta

Ana Frank - zgodba za sedanjost

Do 15. maja 2023 na matični šoli v Vipavi gostuje mednarodna razstava muzeja Hiše Ane Frank iz Amsterdama. V projekt se je vključila tudi Republika Slovenija. V središču projekta je potujoča razstava Ana Frank – zgodba za sedanjost. Posebnost razstave je, da ogled vodijo učenci, stari toliko kot Ana Frank, ko je doživljala drugo svetovno vojno.

Naši "vodiči" so se najprej udeležili dvodnevne izobraževanja v Muzeju novejšje zgodovine, na katerem so se pripravili za vodenje po razstavi in razstavo tudi postavili. Tako pripravljeni so devetošolci Matic Lozej, Sara Kopatin, Vanesa Gregorc, Tai Bratož, Sebastjan Jermol, Izak Margon, Hana Plešnar, Pija Štekar in Manca Vodopivec po poti življenja Ane Frank popeljali že vse učence kot tudi zaposlene naše šole.

Tai Bratož, učenec 9. b razreda, nam je o novi izkušnji povedal sledeče: »Ko me je učiteljica Ana Kobal, ki je vodja tega projekta na šoli, vprašala, ali sem pripravljen sodelovati, sem z veseljem odgovoril da, ker me ta tematika zanima in ker se Ani Frank pri pouku nismo veliko posvetili. Poleg tega sem se zavedal, da se bom veliko novega naučil. Pred prvo predstavitev smo seveda vsi, ki smo se odločili za sodelovanje pri razstavi, imeli na šoli dvodnevno izobraževanje, ki ga je vodi-



la gospa iz Muzeja novejšje zgodovine v Ljubljani. Pred prvo predstavitev sem bil malce napet, skrbelo me je, ali me bo občinstvo poslušalo, ali bom vse povedal, kar smo se dogovorili ... A ko sem prestal »ognjeni krst«, sem bil navdušen, kako me je občinstvo poslušalo in kako sem sproščeno in suvereno zbranim predstavil zgodbo Ane Frank. Po uspešnem prvem nastopu sem s še večjim užitkom vodil naslednje skupine. Razstava se bliža koncu, zato sem prav malce razočaran, da se je

ta izkušnja že tako hitro končala, saj sem pri vodenju res užival.«

Muzej novejšje zgodovine in nizozemski muzej Hiša Anne Frank iz Amsterdama sodelujeta s šolami v mnogih evropskih državah. Razstava je namenjena vsem, predvsem pa mladim, ki lahko tokrat skozi oči in besedo svojih vrstnikov spoznajo zgodbo preteklosti z globokim sporočilom za sedanjost.

Ana Kobal

Pomladni dan s starimi starši

Po dobrih štirih letih so mlajši učenci Osnovne šole Draga Bajca Vipava povabili stare starše in druge občane na urico druženja. Prireditev je bila pred omejitvami že skoraj tradicionalna, za učence od 1. do 5. razreda pa je tokrat zvenela skoraj kot nekaj novega.

V dopoldanski uri so učenci predstavili delovni dan nekoč v ljudski pesmi in plesu. Vsak razred je sodeloval z vsaj eno točko. Vsebine so bile razporejene od jutranjih kmečkih opravil do šaljivih prigod okrog štedilnika in kuhanja kave, vključeno je bilo še otroško popoldansko druženje in večerni ples, zvečer pa so soncu zapeli še uspavanko. Vse navzoče je pozdravila ravnateljica Mojca Pev, ki je poudarila pomen druženja starih staršev in otrok. Ljudske viže in korake sta z besedo povezovala petošolca Meta Jaklič in Štefan Pavlica.

Starejše sta že na začetku s skečem dveh posebnih dam v čakalnici nasmejala četrtošolca Nik Žakelj in Sanja Šček. Otroški pevski zbor Pike, ki ga vodi Lara Žabar, je zjutraj peljal z Izidorjem ovčice na pašo, spremljala jih je skupinica deklet na uku-

lele, tretješolci pa so s plesom nesli v mlin mlet pšenico. Četrtošolci so skupaj s Pokami, kitaristi z Vido Trošt in korepetitorko skuhal in prismodili krompir, a so z vonjem po kavi prvošolci za njimi popravili težave. Gibanje pod marelami drugošol-



cev sta z zvoki violine in flavte spremljali sošolki Manca Malik in Karin Makovec ter učiteljica Vida Trošt. Petošolci pa so se zavrteli, kot bi bili na pravi vaški veselici.

Med učence sta stopila tudi zunanja sodelavca. Harmonikar Dejan Rener je spremljal petje prvošolcev, domačinka Silvana Bajc pa je sestavila koreografijo za dva ljudska plesa, ki so ju v spremljavi sošolca harmonikarja Oskarja Tratnika ritmično natančno zaplesali petošolci. Tokratno

prireditve je ob klavirju korepetirala Klara Maljuga.

Pred starše, stare starše in druge obiskovalce so se postavili čisto vsi učenci, tudi tisti, ki so sicer po naravi manj samozavestni. Izkušnja, ki so jo učenci pridobili na sami prireditvi, je del vzgoje za dvig samozavesti, samopotrditve, obenem pa tudi vzgoje občutka pripadnosti razredu in širši skupnosti. Izbor vsebin je sicer vključeval cilje učnih načrtov, a so učite-

ljice spretno zbrale za nastop tisto dejavnost, ki je omogočala dober nastop čisto vseh v razredu.

Ploskanje in veseli obrazi obiskovalcev in nastopajočih so pokazali, da se takih dogodkov veselimo, zato lahko že sedaj rečemo, da se bomo v naslednji pomladi zopet srečali.

Nadja Rodman Koradin

Zmaga na podjetniškem natečaju

V četrtek, 20. 4. 2023, smo se tri devetošolke – Sara Kopatin, Iris Kovač in Vanesa Gregorc – že zgodaj zjutraj odpravile v Novo mesto na finale 6. podjetniškega natečaja, ki ga prireja Univerza v Novem mestu, Fakulteta za ekonomijo in informatiko. Le-ta želi spodbujati inovativnost in podjetniško miselnost med mladimi.

Čeprav se je naša pot podaljšala zaradi zastojev na cesti, smo vseeno priskele pravočasno, da smo ujele nagovor dekanice fakultete. V finale letošnjega natečaja se je uvrstilo 22 poslovnih idej, ki jih je oblikovalo 70 osnovnošolcev in srednješolcev iz vse Slovenije. Najprej smo poslušale pitche (predstavitve) srednješolcev. Sledila je okusna malica, potem pa smo bile na vrsti me. Uspešno smo predstavile našo podjetniško idejo RAČUNKO. To je didaktična igračka v obliki previsne tehnice, ki otroke uči osnov matematike. Zasnovali smo jo pri podjetniškem krožku.

Po vprašanjih komisije smo si do razglasitve rezultatov lahko oddahnile, potem pa je sledilo veselje, saj so ob razglasitvi



zmagovalcev poklicali na oder prav nas.

Sledilo je fotografiranje in intervju za televizijo. Zmage smo se nato veselile vso pot nazaj domov in jo proslavile s sladoledom pri Marjanci.

Za strokovno vodenje in pomoč se zahvaljujemo Tanji Krapež in Andreji Vister iz Regijske razvojne agencije Rod iz Ajdovščine, ki sta bili naši mentorici.

Sara Kopatin in Vanesa Gregorc, 9. a

Prireditve v šoli v Vrhopolju

Tik pred prvomajskimi počitnicami, 24. 4. 2023, smo na podružnični šoli v Vrhopolju pripravili javno prireditve, na katero smo povabili starše in stare starše ter prijatelje in sorodnike. Vabilu se je odzvala tudi naša ravnateljica Mojca Pev.

Šolska telovadnica je postala čudovit prireditveni prostor, poln pomladnega cvetja in metuljčkov, ki so jih izdelali učenci pod mentorstvom učiteljic podaljšanega bivanja Marice Kobal, Polone Fajdiga, Mateje Krečič. Pri izdelavi scene za dramsko uprizoritev pa je pomagala naša likovnica Lea Koren.



Kulturni program prireditve je bil pester in razigran. Nastopili so učenci vseh petih oddelkov. Z njimi smo pridno vadile učiteljice Daša Černigoj, Breda Žvokelj, Mirjam Goričan Štimec, Mojca Šček, Maja Funa, Kaja Praprotnik in Sara Furlan. Obiskovalci so lahko prisluhnili deklamacijam, mislim o prijateljstvu, petju, rajalnim in ritmičnim igram, izštevankam naših dedkov ter babic. Občudovali so plesne korake ter si ogledali dramsko uprizoritev.

Za dobro ozvočenje je poskrbel učitelj Robert Krašna.

Hvala vsem poslušalcem, ki so napolnili naš prireditveni prostor, nas s svojo prisotnostjo razveselili in prispevali prostovoljne prispevke za potrebe šolskega sklada.



Velika hvala seveda staršem naših učencev, ki nam stojijo ob strani, nas razumejo

in sodelujejo z nami.

Sara Furlan, vodja podružnice Vrhpolje

Končana je prva faza klimatizacije matične šole v Vipavi

Zgradba matične šole v Vipavi je bila zgrajena v več fazah. Pogovorno jo razdelimo na stari in novi del. Pouk predmetne stopnje poteka v več kot 54 let starih učilnicah, pouk razredne stopnje pa v 26 let starih prostorih, ki so bili zgrajeni v skladu s takrat veljavnimi standardi.

Zavedamo se, da se podnebje spreminja ter da postaja vročina vse bolj neprijetna in moteča tudi v šolskih prostorih. Na šoli vemo, da je izvajanje vzgojno-izobraževalnega dela v takih razmerah težko, ob najvišjih temperaturah tudi nevzdržno. V nekaterih kabinetih in učilnicah smo v toplih mesecih že pred osmo uro zjutraj namerili več kot 30 stopinj Celzija. Čez dan se je prostor seveda še dodatno ogrel za nekaj stopinj.

Že nekaj let nazaj smo začeli z iskanjem rešitev za klimatizacijo šole. Leta 2019 smo pridobili prvo idejno zasnovo izvedbe klimatizacije šole. Idejo je brezplačno pripravil gospod Pavel Pavlič. Kasneje se je

izkazalo, da je bila prav ta ideja ključna za razvijanje pogovorov med šolo in Občino, ki je ustanoviteljica naše šole. Med iskanjem dodatnih možnih rešitev se nam je porodila zamisel o energetske sanaciji stavbe. Občina se je odločila, da se preuči tudi možnost izvedbe energetskega popravila stavbe in pridobitve evropskih sredstev. Podjetje GOLEA je marca 2022 pripravilo Razširjeni energetski pregled stavbe. Gre za obsežno poročilo na več kot 200 straneh, ki vključuje natančen popis fasade, strehe, oken, porabe vode, kurilnega olja, elektrike ... Del poročila je tudi ocena upravljanja stavbe in predvideni ukrepi za boljšo energetsko učinkovitost. Vse opravljene meritve, tudi s termo kamero (npr. poraba kurilnega olja, vode, elektrike), ter zgledno vzdrževanje stare stavbe kažejo, da s šolsko stavbo zelo varčno upravljamo in da vsi predvideni ukrepi za energetske sanacijo ne bi bistveno pripomogli k boljši energetski učinkovitosti. Predstavljeno je bilo, da

stavbe po energetske sanaciji na merjenju dosegajo take številke, kot jih naša zgradba že brez energetske sanacije. Zato je bilo na skupnem sestanku ravnateljice šole, prejšnjega župana, Gorana Kodelja, in pripravljavcev Razširjenega energetskega pregleda dogovorjeno, da se šole ne bo energetske saniralo, se bo pa začelo z aktivnimi ukrepi za začetek klimatizacije šole. Že prej omenjena idejna zasnova načina izvedbe klimatizacije šole je bila predstavljena tudi zaposlenim iz podjetja GOLEA, ki so menili, da je zamisel ustrezna.

Od marca 2022 so med občino in šolo potekala intenzivna dogovarjanja in usklajevanja glede klimatizacije šole. Z občinske strani je nad projektom skrbno bdela Benjamin Nučič. Občina je poskrbela za javni razpis za pripravo dokumentacije kot tudi za izbiro izvajalca. Projekt je za klimatizacijo cele matične šole pripravil Pavel Pavlič iz Mape d. o. o. Zaradi viso-



kih ocenjenih finančnih sredstev, potrebnih za izvedbo projekta cele šole, se je ustanoviteljica šole odločila, da projekt razdeli na dve fazi. V poletnih mesecih so temperature v obeh delih stavbe visoke. Je pa stari del večinoma grajen brez izolacije, s slabšo streho in meritve so pokazale, da so temperature nekoliko višje v starem delu, kot so v novem. Kar so bili tudi razlogi, da je prva faza obsegala klimatizacijo starega dela šole. Z izvedbo projekta smo začeli med letošnjimi februarскими počitnicami. Rok za zaključek del je bil 31. 3. 2023. Zaradi sočasnosti izvajanja pouka in izvedbe klimatizacije je bilo potrebno izjemno veliko usklajevanja in prilagajanja pri vzgojno-izobraževalnem delu. Dela so potekala v dopoldanskem, popoldanskem času ter tudi ob sobotah in nedeljah. Izvajalec del je bilo podjetje CE-INVEST d. o. o., odgovorna vodja del pa Simona Strašek Novak. Med počitnicami je izvajalec opravil preboje med prostori, kasneje pa začel z ostalimi deli. V prvi fazi je bilo klimatiziranih 16 učilnic v starem delu šole in na prehodu iz starega v novi del šole, šolska svetovalna služba, knjižnica, kabinet, v katerem je fotokopirni

stroj in delovni kotiček za učitelje, 7 drugih kabinetov, dve klimi pa sta nameščeni na hodnikih. Sistem je narejen tako, da vse notranje enote za delovanje potrebujejo le dve večji zunanji enoti. Vse klime lahko upravljamo (prižigamo, ugašamo, nastavljamo temperaturo, čas delovanja in ostale parametre) le v spletni aplikaciji Panasonic AC Smart Cloud. Pred predajo sistema v uporabo je bil opravljen še prvi zagon sistema. Zagon je bil uspešen. Zaradi izvedbe klimatizacije šole smo morali povečati tudi priključno moč odjema elektrike. Potrebne so bile spremembe tako na transformatorski postaji kot tudi v elektro omaricah na šoli. Zaradi slednjega se bo povečala tudi cena za omrežnino in prispevke. Prav tako pričakujemo, da bo zaradi delovanja klim višji mesečni strošek elektrike. Verjamemo, da bo to razumela tudi naša ustanoviteljica, ki nam krije omenjene stroške.

Primerna temperatura v učilnicah lahko prispeva k večjemu udobju učencev in zaposlenih v šoli, kar lahko vodi v boljše delovno vzdušje. Če so učenci bolj osredotočeni na učenje, lahko to pripomore k bolj učinkovitemu pouku. Prav tako lahko pri-

merna temperatura zmanjša tveganje za utrujenost in zmanjšano pozornost med poukom.

Vrednost prve faze klimatizacije šole je bila 134.294,77 €. 117.000,00 € je prispevala naša ustanoviteljica, 6.000 € nagrade v tekmovanju Mali šef Slovenije sta klimatizaciji namenila Blažka in Vid Nabergoj, preostanek sredstev je zagotovila šola.

Pri izvedbi prve faze projekta smo razmišljali tudi o izvedbi druge faze. Projektna dokumentacija je narejena tudi zanjo. Priključna moč odjema električne energije bo ustrezna tudi takrat, ko bo z delovanjem začela druga faza.

Z nadaljevanjem klimatizacije šole tudi v novem delu si želimo čim prej začeti. Verjamemo, da se bodo na občini potrudili poiskati sredstva, da bomo zadane cilje lahko dosegli v doglednem času.

Za pomoč pri izvedbi omenjenega projekta se zahvaljujem: Benjaminu Nučiču, vodstvu Občine Vipava, hišnikom, čistilkam, računovodji, tajnici in obema pomočnicama.

Mojca Pev, ravnateljica

Z znanjem in s srcem na ŠGV

Za marsikoga je pomladni čas eden prijetnejših v koledarskem letu. Za večino šoloobvezne mladine pa predstavlja nekakšen trampolin za lažji skok v brezskrbno počitniško poletje: vzeti je treba dober zalet, zbrati moči in čim elegantneje ter varno doskočiti. Pomlad v šolah prinaša veliko preverjanj znanja, h koncu pa gre tudi večina državnih tekmovanj in projektov. Tudi na Škofijski gimnaziji Vipava beležimo podoben utrip.



Košarkarice



Svet mikroorganizmov

O izvrstnih uspehih naših dijakin in dijakov na letošnjih državnih tekmovanjih bomo kakšno več rekli ob koncu šolskega leta, ko bodo pod streho vsa tekmovanja. Prav v teh dneh je potekalo državno tekmovanje raziskovalnih nalog, na katere-

ga so se uvrstili štirje ŠGV-jevci, in sicer: Neja Pisk in Irena Nedeljković z nalogo iz astronomije (Merjenje razdalje do meglice Melotte) ter Ema Ptičak in Tadej Vovk z nalogo iz matematike (Reševanje polinomskih enačb z geometrijo). Slednja sta



bila uvrščena tudi v finalni del tekmovanja.

Ob besedi šola najprej pomislimo na njen osnovni namen – pridobivanje znanja. Kaj je znanje in kako do njega pridemo, pa je že zelo široko področje. Zagotovo igrajo v vzgoji vsakega mladega pomembno vlogo tudi vsa neformalno pridobljena znanja. V aprilu je bilo na ŠGV tovrstnih aktivnosti zares veliko. Naše košarkarice so se konec aprila udeležile državnega tekmovanja trojk in dosegle imenitno 6. mesto – polfinale so zgrešile zgolj za en koš! Zelo aktivna so letos dekleta v projektu EPAS – Šola ambasadorica Evropskega parlamenta. Mnogim projektom so v aprilu dodala sodelovanje na predavanju o energetiki – prek video povezave sta na vprašanja mladih odgovarjala evropska poslanca Franc Bogovič in Milan Brglez – v prihodnjih dneh pa bodo na šoli izpeljala glasbeno prireditev, na kateri se bodo ob dnevu Evrope (9. maj) razredni in profesorji preizkusili v izvedbah evrovizijskih pesmi. Prav dan Evrope pa je lepa priložnost tudi za spodbudo vsem tistim, ki radi pokukajo čez meje – svojo izkušnjo t. i. mobilnosti v Avstriji je dijakom prek video povezave predstavila dijakinja gimnazije Želimlje. Da



je pomemben del naših življenj umetnost, pa so s svojim nastopom na reviji Naša pomlad pokazali pevke in pevci našega zbora. Ker so različni dejavniki okrnili njihove vrste, so hkrati pokazali tudi »umetnost«, da v takšnih trenutkih ne obupaš, zaupaš vase in si preprosto upaš! Sporočilo, podobno temu, s svojim življenjem in delom izžareva tudi dr. Sara Ahlin Doljak, ki je domskim dijakom iskreno spregovorila o svoji življenjski poti, zaznamovani z multiplo sklerozo, spoprijemanjem z boleznijo, študijem in opravljanjem poklica pravnice, predavateljice, mediatorke ... Njen pogum nam je za zgled! Profesorji so skupaj s kolegi z vipavske osnovne šole utrjevali svoje telo in duha na poteh Camina Krk, Anja Klančnik (naša nekdanja dijakinja, zdaj pa raziskovalka na Biotehniški fakulteti in mama sedanjih dijakin ŠGV), je

dijakom 2. letnika predstavila svet mikro-organizmov, dijakini v dijakinje 4. a so pod vodstvom astronoma Hermana Mikuža opazovali nočno nebo na observatoriju v Črnem Vrhu, dijaška skupnost pa je pripravila novo kolekcijo škofijskih puloverjev in majčk. In zagotovo bi se v arhivu pomladnega dogajanja našlo še kaj!

Za konec tega pregleda pa se vrnimo k najbolj prepoznavnemu cilju šole – znanju. V četrtek, 4. 5., so s pisanjem eseja pri slovenščini z matura pričeli letošnji maturanti in maturantke. Želimo jih, da bi jim uspelo pokazati vse znanje, tako formalno kot neformalno, ki so ga v štirih letih pridobili na naši šoli. Srečno, generacija 2023!

Dogajanje strnila Bojana P. Kompara

Ko gredo »Naglostove« paštakreme iz roda v rod in še dlje

Tata Rafo, kot smo ga klicali, je rad pekel.

Po pripovedovanju se je Rafo naučil peči paštakreme v Poniževi pekarni od pekovskega mojstra Jelačina, ki je bil doma iz okolice Idrije. Rafo je bil v pekarni več let vajenec. Kar je pomenilo, da se je naučil v pekarni delati vse od priprave drv za peč do peke kruha in slaščic. Pa tudi vse, kar je lastnica in gospodinja Poniževe pekarnice zahtevala. Vsekakor je peko paštakrem obvladal že pred odhodom k vojakom. Med služenjem v italijanski vojski je delal nekaj časa tudi v pekarni. Poleg kruha in drugih pekovskih izdelkov je poskusil pripraviti paštakreme, a kot je sam povedal, to ni bilo ravno pohvale vredno. Pri peki paštakrem je, tako kot pri vseh slaščicah,

potrebna natančnost in pravilno razmerje med količino in velikostjo posode, v tem primeru »plehov« za peko. Takih pekačev pa v pekarni, kjer je delal ni bilo na voljo, zato v času služenja vojaškega roka v Italiji ni več poskušal peči te priljubljene slaščice.

Rad je tudi preizkusil kaj novega. Tako je vrečko vaniljevega sladkorja nadomesti s pravo vaniljo. Tudi že narejeno listnato testo je sprejel kot pomoč. Vendar je, ko je pekel doma, vedno sam pripravil tudi listnato testo. Pekel je v pečici na drva – »špargertu«. Tam je skuhal tudi nepogrešljivo in nezamenljivo kremo.

Eden od njegovih »vajencev«, Vero Raspor,





ga je povabil tudi v Nico. Tam je pekel tudi paštakreme v Rasporjevi pekarni.

Po prihodu iz vojske, po koncu 2. svetovne vojne, je nadaljeval delo peka in slaščičarja v Poniževi pekarni v Vipavi. Po preselitvi te pekarnice v Ajdovščino v Mlinotest je tam nadaljeval delo in prenesel tja tudi recepturo za paštakreme in seveda naučil

mlajše v Mlinotestu peči te preproste in poceni slaščice.

Skupaj z mamo Angelo, njegovo ženo, sta za praznovanja porok njunih sinov, sosedov ali dan ob odhodu znancev v penzijo naredila »pleh« paštakrem.

Rafo je svoje znanje prenesel tudi na do-

mačine Vipavce ter jih naučil delati paštakreme. Recept za paštakreme je zapisal ter ga spreminjal.

To smo ugotovili tudi na slaščičarski delavnici izdelovanja paštakrem v Vipavi, ki je potekala v sredini meseca aprila za občane v okviru društva Razmetano podstrešje. Recepturi sta nam povedala Vipavca Anita in Janez. Janeza je priprave paštakreme naučil sam Rafo, Anita pa je recept dobila od Rafove snahe. Pred začetkom delavnice brez obujanja spominov, okusov ter dogodkov v povezavi s slastno paštakremo ni šlo. Potem pa so udeleženske zavihale rokave ter se lotile recepture po Anitinih in Janezovih navodilih. Tako so dobile različni paštakreme. Obema receptoma pa je skupno to, da je to kuhana krema med tremi plastmi listnatega testa. In obe varianti paštakreme sta odlični.

In tako so slastne paštakreme poromale v domove. Sedaj se nam za njihov obstanek ni potrebno bati.

Zapis je po pripovedovanju pokojnega tasta Rafaela Naglosta zapisala Martina Naglost ter dopolnila predsednica društva RP Petra Premrl Prelc

Uspešna pomlad za košarkarice Košarkarskega kluba Vipava



4. mesto za ekipo U14 v Mini pokalu deklet

V nedeljo, 19. marca je v Slovenskih Konjicah potekal zaključek devete sezone Mini pokala deklet v kategoriji košarkaric do 14. leta starosti.

Po dramatičnem dvoboju z Derby Ježico A iz Ljubljane se je ekipa U14 uvrstila na zaključni turnir štirih najboljših ekip v pokalnem tekmovanju v Sloveniji.

Naslov pokalnih prvakinj so ubranile košarkarice škofjeloškega Domela, ki so v

velikem finalu ugnale gostiteljice turnirja iz Slovenskih Konjic. V tekmi za tretje mesto so bile košarkarice Janine boljše od Vipave.

Iz Košarkarskega kluba Vipava je bila v najboljšo peterko zaključnega turnirja izbrana Zarja Grilanc.

Za Vipavo so nastopile: Lana Terčelj, Hana Trošt, Lara Vodopivec, Monika Funa, Živa Štinjek, Veronika Ferjančič, Bistra Ceket, Hana Kobal, Zala Tratnik, Tajda Žgur, Aida Uka, Tinkara Simčič, Zala Prah Peljhan, Doroteja Rehar, Zarja Grilanc, Tinkara Bago (kapetanka). Pomočnik trenerje je



bil Luka Winkler Žonta, trener pa Matjaž Mlakar.

3. mesto za ekipo U18 na mednarodnem turnirju v Poreču

Med 7. in 10. aprilom je v Poreču potekal mednarodni turnir Adria Basketball Youth

Tournament, kjer je nastopila tudi ekipa U18 in osvojila v svoji kategoriji 3. mesto.

Prvi dan so dekleta premagala ekipo iz Srbije, nato pa so klonile proti zelo agresivni finski ekipi in proti ekipi iz Zagreba, ki je prejšnji teden zmagala v hrvaškem prvenstvu.

Barve kluba so pod vodstvom trenerja Miroslava Jurića zastopale: Tajda Cink, Eva Furlan, Zoja Jurić, Jana Kodelja, Taja Madruša, Gaja Prah Peljhan, Vita Slejko, Maša Sorta, Tara Šinček, Mia Velikonja, Nika Tominec Hrib (kapetanka).

Ivan Ivanov

Mladi nogometaši na turnirju v Srbiji



Nogometaši selekcij U11 in U13, ki se večinoma nogometa učijo v Nogometnem klubu Vipava, so bili med 28. aprilom in 2. majem na mednarodnem turnirju na Zlatiboru v Srbiji. Na mednarodnem turnirju je nastopilo več kot 100 ekip iz Srbije, Hrvaške, Romunije, Bolgarije, Bosne in Hercegovine, Francije, Črne Gore in letos tudi prvič iz Slovenije, ki sta jo ponosno predstavljali ekipi iz Vipave. Ekipa selekcije U11, ki jo je vodil trener Luka Bajc, je odigrala šest

tekem, štirikrat so zmagali, dvakrat pa so bili poraženi. Tako so med 24 ekipami zasedli 9. mesto. Selekcija U13, ki jo je vodil Branko Tutuš, je odigrala sedem tekem, trikrat so zmagali in doživeli štiri poraze. S temi rezultati so med 18 ekipami zasedli 11. mesto. Fantje so imeli poleg nogometa veliko drugih aktivnosti: obiskali so dino park, z gondolo so se povzpeli na goro Tornik ter za konec obiskali sloviti stadion Rajko Mitic (Markana) v Beogradu. Tam



so si ogledali muzej Crvene zvezde in se spoznali z njeno bogato zgodovino. Trener Branko Tutuš je ob tem povedal: »Fantom bo poleg močnih tekem zagotovo Zlatibor ostal v spominu po lepih počitnicah, ki so jih preživeli skupaj z svojimi prijatelji. Skupaj s trenerjem Lukom Bajcem sva izjemno ponosna, da sva jim lahko to omogočila.«

NK Vipava

Stoto darovanje krvi Roberta Vovka

Stokrat darovati kri pomeni razdajati se za druge v obsegu, ki ga le redki zmorejo. Robert Vovk iz Vipave je ta poseben jubilej obeležil konec aprila na Centru za transfuzijsko dejavnost Nova Gorica. Vabimo vas, da se tudi vi pridružite srčni družini krvodajalcev, saj je pred nami terenska krvodajalska akcija, ki bo potekala 29. in 30. 5. od 7. do 13. ure na Ljudski univerzi Ajdovščina ter 31. 5. od 7. do 13. ure v športni dvorani vipavske vojašnice.

Kakšni so bili začetki vaše poti? Požrtvovalen krvodajalec je bil že vaš oče?

»Prvič sem šel na krvodajalsko akcijo z očetom leta 1989 v nekdanji Dom kulture



v Ajdovščini. Vzeli so mi kri in nisem imel nikakršnih problemov. Naslednje leto pa spet. In tako naprej. Oče je kri daroval 56-krat, potem pa mu zdravje tega ni več dopuščalo.»

Solidarnosti in sočutja do bolnih se niste nalezli le vi, ampak bi lahko rekli, da so te vrednote ponotranjili kar vsi v družini?

»Ja, krvodajalka je tudi moja sestra Mirjam, ki je kri darovala 53-krat, in obe nečakinji. Mateja, na primer, je kljub mladosti kri darovala že 23-krat. Reden krvodajalec pa je tudi svak.«

Prva leta ste se udeleževali krvodajalskih akcij, nato pa ste redno darovali na CTD Nova Gorica. Kako je potekala vaša krvodajalska pot?

»Sprva smo kri darovali le enkrat letno v Ajdovščini. Nekaj let kasneje je Rdeči križ začel organizirati tudi avtobusni prevoz na Zavod RS za transfuzijsko medicino v Ljubljani v spomladanskem času. Ker pa je vedno v Ajdovščini ostalo kar nekaj krvodajalcev, je osebje Zavoda začelo spomladi prihajati v naše konce. Tako smo postopoma dobili dve terenski krvodajalski akciji, kot ju poznamo še danes. Jeseni leta 2001 so odprli transfuzijski oddelek v stari stavbi šempetrske bolnice in spomladi

2002 sem šel tja prvič. Sedaj tam že 21 let redno darujem kri od tri do štirikrat letno.«

Že prej smo omenili, da imate krvodajalstvo v družini in tudi ob stotem darovanju je bilo z vami več družinskih članov. Kakšni občutki so vas prevevali?

»Z menoj sta darovali kri tudi moja sestra in nečakinja Mateja. Spremljala sta me tudi moja partnerka Ema in njena vnukinja Emma, ki je vse fotografirala s svojim fotoaparatom. Čestitke so prihajale iz vseh strani: od ostalih krvodajalcev, medicinskih sester, zdravnice ... Dobil sem kar nekaj daril s strani Rdečega križa in transfuzijskega oddelka. Čustva so prišla na plan in prišlo je tudi nekaj solz. Ampak to so bile solze sreče in ponosa. Zaključili pa smo z veliko in zelo okusno torto.«

Vi ste reden krvodajalec, saj ste 100. darovanje krvi dosegli že tik pred 55. rojstnim dnem, torej še precej mladi. Načrtujete, da boste kri darovali tudi v prihodnje?

»Včasih pridem na odvzem krvi in me medicinske sestre začudeno pogledajo in vprašajo: »Kaj pa ti tukaj? A so minili že trije meseci?« Če mi bo zdravje dopuščalo, bom daroval še 10 let. Torej še 44-krat. Tako bi dosegel 144-krat darovano kri.«

Ste imeli kdaj kakšno slabo izkušnjo s kr-

vodajalstvom?

»V Ajdovščini so bile v preteklosti na krvodajalski akciji zložljive mize in ko si vstal, se ti je malo zavrtelo. To pa je tudi edina slaba izkušnja s krvodajalstvom do sedaj. So pa pozitivne. Odkar darujem kri redno štirikrat letno, sem bolj trdnega zdravja. Kdaj sem bil zadnjič bolan, se skoraj ne spomnim.«

Ste tudi član komisije za krvodajalstvo pri Rdečem križu. Prizadevate si za dobrobit drugih. Se prostovoljno udeležujete še kako drugače?

»Kar nekaj let sem bil prostovoljni gasilec v Vipavi. Zraven dela in ostalih obveznosti nisem imel dovolj časa in sem se temu odrekel.«

Kaj bi svetovali tistim, ki še razmišljajo, da bi se pridružili srčni družini krvodajalcev?

»Minister za zdravje je na neki podelitvi priznanj rekel takole: »Kar lahko naredite za druge, je to, da date del sebe drugemu.« Če ste zdravi, pojdite na krvodajalsko akcijo, saj te tekočine vedno primanjkuje. Nikoli ne veste kdaj in kdo bo potreboval vašo kri in s tem boste nekemu rešili življenje.«

Rdeči križ Ajdovščina

Medgeneracijski prenos znanja



V okviru aktivnosti operacije LAS Medgeneracijski prenos znanja, ki jo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj, smo se lahko 17. aprila v organizaciji Društva upokojencev Vipava udeležili predavanja, na temo Presejalni testi glede rakavih obolenj. Predavanje je izvedla Rosana Harej iz Centra za krepitev zdravja.

Skozi predavanje smo lahko spoznali zdravstvene, preventivne programe, katerih osnovni namen je v navidezno zdravi populaciji pravočasno najti tiste, ki že imajo začetno stopnjo bolezni še preden

se pojavijo simptomi in znaki obolenja. Na ta način lahko znižamo pojavnosti bolezni, hudih zapletov bolezni ter znižamo umrljivosti in zvišamo možnosti popolne ozdravitve. V Sloveniji je preventivnih programov več in so namenjeni vsem starostnim skupinam. Preventivni presejalni programi za odkrivanje predrakavih obolenj so ZORA, DORA in SVIT. Z udeležbo na preventivnih programih se pravočasno odkrije bolezen, ko le ta lahko še ne povzroča težav. Pozitivni izid presejalnega testa vodi v takojšnjo diagnostiko in obravnavo.

Zahvaljujemo se Društvu upokojencev in Rosani Harej za izvedbo dogodka.

Vse aktivnosti projekta se izvajajo v okviru operacije LAS Medgeneracijski prenos znanja, ki jo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj.



EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD ZA
REGIONALNI RAZVOJ
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST



LAS Vipavska dolina
LOKALNA AKCIJSKA SKUPINA

Lovska družina Vipava obvešča - srne polegajo mladiče



Ponovno nas je vreme prijetno razveselilo in že z začetkom meseca maja je prijetno toplo in nas kar vabi v naravo. Rastlinje se ponovno prebuja po zimskem spanju. Prebuja pa se ne samo rastlinje temveč rojevajo/polegajo se tudi nova življenja divjadi. V drugi polovici meseca maja ter v začetku junija namreč srne polegajo mladiče. Srna poležene mladičke pusti/odloži običajno v visoki travi oziroma v ustreznem kritju grmičevja. Čeprav mladiček lahko deluje izgubljeno in neopazeno, je njegova mama gotovo nekje v bližini. K njemu se vrne in ga doji, ko mine nevarnost oziroma ko konča s pašo. Potrebuje namreč večjo količino hrane, da lahko nahrani novo življenje. Ker je tako odložen mladič popolnoma brez vonja, da je varen pred plenilci, vas naprošamo, da se mladičev ne dotikate, božate, saj bi s tem naredili nepopravljivo škodo. Svoj vonj bi namreč prenesli na mladiča, zato ga srna ne bi več sprejela in obsojen bi bil na smrt.

Velika nevarnost so za vsa poležena bitja tudi spuščeni psi. Zato vas naprošamo, da imate svoje ljubljence pod nadzorom oziroma še bolje, da jih prosto ne spuščate. S svojim preganjanjem namreč preženejo divjad s svojih varnih con in jih lahko tudi poškodujejo. Pse moramo imeti vedno

pod nadzorom, saj nam tako veleva tudi zakonodaja.

Kmetovalce, ki v tem obdobju izvajajo košnjo trave, pa naprošamo, da so še posebej previdni pri košnji, saj je tudi ta velikokrat usodna za neopazna bitja. Ne le, da mladiče usmrti, največkrat jih tako poškoduje, da poginejo v mukah. Ker verjamemo, da ob takšnih dogodkih vsakega stisne pri srcu, se temu lahko poizkusimo izogniti že z majhnimi spremembami pri načinu opravljanja košnje same.

Za varnost živali na travinju lahko poskr-



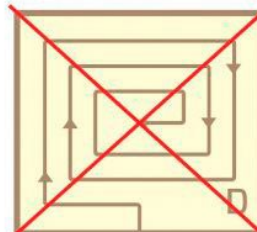
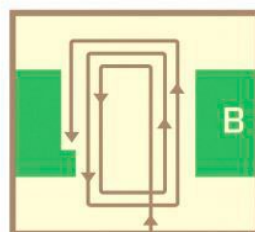
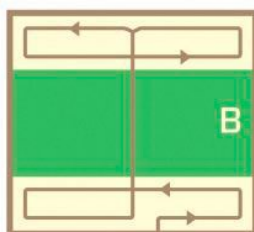
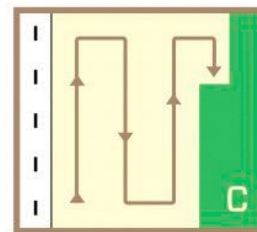
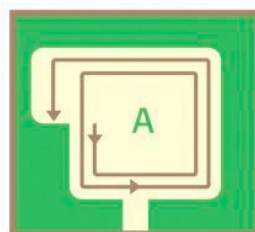
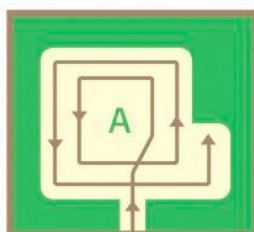
bimo s pravilno smerjo košnje, ki živim omogoča beg s travnika. Košnjo zato opravljamo iz sredine travnika proti robu in ne od roba proti sredini.

Na večjih površinah najprej pokosimo dva vzdolžna pasova njive ob robu. nato pa pričnemo s košnjo od notranjega dela travnika navzven. Travnike, ki se nahajajo ob cestah, kosimo vzporedno s cestiščem in v smeri stran od cestišča, da divjadi in ostalih živali ne spodimo na cesto. Prav tako se lahko na traktorjih uporabi verige, ki s hrupom odganjajo živali stran.

Z upoštevanjem naših priporočil boste naredili veliko uslugo naravi oziroma bitjem, ki v njej živijo. Prepričani smo, da se vam bodo enkrat v zgodnjem jutru prikazala na sredini travnika in se vam zahvalila, da ste njihovim mladičkom pustili živeti.

Hvala!

Lovci LD Vipava



Vina na Hribu – s kakovostjo do velikih dosežkov

Iz smeri Vipave proti Slapu pelje pot, ki nudi zanimive poglede na hribčke, na zelene vinograde in obdelana polja. Če pa tik pred vasjo zavijete levo, v hrib proti zaselku Žoržev kraj, se kmalu znajdete na dvorišču pred vinsko kletjo posestva Vina na Hribu. Tam vas s kozarčkom dobrodošlice prijazno pričakata Tanja in Andrej Žorž.

Začetki njihove kmetije segajo v čas tik po drugi svetovni vojni. Prve trte je zasadil stari oče. Kasneje je vinograde razširil oče Izidor. Nekje od leta 2005, že več kot petnajst let, kmetijo vodita Tanja in Andrej. Z veliko ljubeznijo in delavnostjo, z vztrajnostjo in inovativnostjo gradita blagovno znamko Vina na Hribu, ki sodi med bolj prepoznane na Slapu in v okolici. Na osmih hektarih, na raznolikih legah in tleh je skupaj zasajenih skoraj 35 tisoč trt. Ker se odzivajo na povpraševanje trga, je trenutno približno 80 odstotkov belih in 20 odstotkov rdečih sort. Po skrbni obdelavi trt sledi trgatve. Pri njih poteka tako tradicionalno ročno kot strojno. Slednja se izvaja na ravninskih vinogradih in to ponoči, da pride grozdje hladno v klet. Maceracija, postopek namakanja jagodnih kožic, pečk in pecljev v vinu po končanem alkoholnem vrenju, poteka dlje časa. Kot pravita so ljudje vedno bolj ozavešeni, cenijo kakovost ter zmernost pri pitju alkohola. Kultura pitja vin se je zelo dvignila, več je povpraševanja po stekleničenih vinih. K njim se radi vračajo stalni pa tudi novi domači in tuji ljubitelji, ki uživajo ob vinih, kulinariki ter doživetjih na Slapu in v okolici. Andrej s ponosom pove, da so se tradicija, znanje in izkušnje prenašali skozi tri rodove, v hiši pa je že najmlajši, četrti rod. Večina vinogradništva in kletarjenja sloni na njem in vsako leto si zastavi kakšen nov izziv, eksperiment. Ko je klet polna, je v njej 60 tisoč litrov žlahtne kapljice. Oblikovali so linijo vin s poudarjeno svežino okusa, ki obsega deset sort. Med njimi je največ povpraševanja po Prufu, ki je zvrst vin in ima čisto svoj karakter. Barbera in Zelen pa sta najbolj prodajana znotraj Vintage linije šestih sort staranih vin. Le-ta zorijo 4 do 5 let v barik sodih (rabljeni francoski hrastovi sodi). Njihova vinska karta predstavi skupaj 18 različnih



belih, rdečih in rose vin. Največkrat jih ponudijo k pršutu ter k drugim domačim suhomesnatim izdelkom in sirom. Primerna pa so za širok nabor jedi. V hramu lahko nazdravite s pinelo in zelenom, ki sta za Slap najbolj značilni avtohtoni sorti. Še posebej pa vam dušo pobožajo okusi starih vin v kamnitem delu kleti, ki je polna barik sodov. Za piko na i si lahko privoščite penino Rose, Zelen ali Rumeni muškat.

Kmetija Vina na Hribu je že pred časom sodelovala na uglednem tekmovanju Decanter v Londonu, spomladi letos pa so tako v Sloveniji kot v Nemčiji dobili potrditev, da znajo delati odlična vina. V marcu je potekalo tekmovanje Sommelierska selekcija 2023. Akcijo že dvajset let usmerja Zavod SloVino Institute iz Maribora pod okriljem Sommelier.si Academy. Ta sommeliersko izbrana vina se lahko označujejo s posebnimi označbami v obliki znamkice na steklenici. Suho vino Sauvignon 2022 kmetije Vina na Hribu je bilo izbrano kot vino Sommelier selection 2023 v skupini Sauvignon in kot vino, ki sodi k špargljevim ter zelenjavnim jedem. Sodelovali so tudi na Berliner Wine Trophy, ki je najplavnejše nemško vinsko tekmovanje in največji svetovni mednarodni vinski izziv pod pokroviteljstvom Mednarodne organizacije za trto in vino. Na podlagi visokih standardov kakovosti je suho vino Zelen Vintage 2017 iz njihove kmetije prejelo zlato medaljo.

Tanja je zadolžena za številne aktivnosti, še posebej pa za organizacijo v hiši, za kulinariko in promocijo. Pove nam, da bla-

govne znamke Vina na Hribu ne najdete samo doma na Slapu, pač pa tudi v dodatnih vinskih kletih in v lokalih v Ljubljani ter na Gorenjskem. Predstavljajo se na številnih sejmi, vinskih festivalih od Izole do Ljubljane, na Ptuj in v Novem mestu ter v Kranju. Srečate pa jih seveda tudi v lokalnem okolju, na dogodkih v Vipavskem Križu, na bližnji Planini in drugod. Pravkar so sodelovali z ekipo Winestronaut na Vinskem vlaku Vipavska dolina. Prisotni so na različnih dobrodelnih prireditvah. Športno društvo Fuzbalerček iz Vipave pa organizira svoj vsakoletni pohod z njihove kmetije. Imajo še veliko načrtov, ki jih postopno uresničujejo. Sproti uvajajo izboljšave in nove pristope, ki dajejo še posebej unikatna vina. Andrej poudari, da je njuna vizija obdržati in še izboljšati kakovost izdelkov, razširiti ponudbo za goste in dvigniti prodajo na domu. Tako bodo do konca leta 2024 povečali klet z bariki in uredili dodatni prostor za degustacije. Andrej je aktiven tudi med prijatelji vinogradniki v Vinarsko turističnem društvu Slap - Vas zlatih kapljic. Spoznate jih lahko na vsakoletnem tradicionalnem martinovanju, na novemberskem dogodku Odprti hrami. V aprilu na organiziranem pohodu Med vinogradi in slapovi ali kadarkoli po želji si lahko ogledate še učno pot Med divje. Vsebinsko jo je pomagal postaviti Dario Cortese, znan avtor knjig na temo divje hrane.

Za obisk kmetije imate torej veliko razlogov. Vedno boste dobrodošli.

Romanje vere in luči v Log pri Vipavi

Vera in luč je gibanje, ki v svetu deluje že več kot 50 let, v Sloveniji pa letos praznuje 40 let obstoja. Temelji na prepričanju, da je lahko vsaka oseba z motnjo, tako imenovana lučka, sprejeta, spoštovana v svojem bistvu in ljubljena ter ima pravico do pomoči na duhovnem in človeškem področju. V Sloveniji se mesečno srečuje več kot 40 skupin Vere in luči, kjer se lučke, njihovi starši in prijatelji prostovoljci podružijo, imajo poseben program in sveto mašo, včasih pa tudi skupaj poromajo ali gredo poleti na duhovno-počitniški teden.

Na sončno soboto, 22. 4. 2023 smo lučkarji iz devetih skupin severne in južne Primorske poromali k Mariji Tolažnici Žalostnih v Log pri Vipavi. Naše zadnje romanje je bilo »predkoronsko«, zato smo se zelo veselili skupnega srečanja. Zbralo se nas je okrog 200 lučk, staršev, prijateljev, redovnic in duhovnih voditeljev. Na srečanje sta iz Maribora prišla naša nacionalna koordinatorja Vere in luči Damijan in Kristina Mlinarič z družino ter duhovni asistent brat Jurij Štravs iz Celja. V dopoldanskem programu smo imeli pogovorne skupine za lučke s prijatelji ter posebej za starše. Naslov srečanja je bil Pot skupnosti in edinosti. Pogovor je stekel ob vprašanjih o odpuščanju, jezi, sovraštvu in kako gradimo edinost med seboj. Po končanem delu po skupinah je ob 12. uri



sledilo kosilo iz popotne torbe ob kavici, soku ter različnih sladkih in slanih dobrotah, ki smo jih prinesli iz vseh skupin. Ob 13.30 smo imeli v cerkvi koncert tamburaške skupine Danica iz Dobravelj. Pesem je prinesla veliko veselja na naše obraze in v srca, saj so igrali narodne in druge znane pesmi. Po koncertu smo imeli sveto mašo, pri kateri smo sodelovali, prepevali, molili. Po sveti maši smo se še malo podružili ob harmoniki, ki jo je zavihtel naš Damijan, se posladkali in si obljubili, da se srečamo

2. septembra na Brezjah na vseslovenskem romanju ob 40 letnici slovenske Vere in luči.

Velika zahvala velja najprej vsem lučkarским skupinam, družini Mlinarič in bratu Juriju za udeležbo. Nenazadnje pa tudi Saši Žgavec in Petri Nabergoj ter prijateljem v vipavski skupini Vere in luči za izjemen trud in organizacijo, da je srečanje tako lepo uspelo.

David Raspor

V deželo je prišel lepi mesec maj

»...Spet nabral bom šopek šmarnic in Mariji v dar, bi v kapelici na vasi, dal ga na oltar...« vsak večer zazveni delček Grozdetove šmarnične pesmi, ki jo prepevajo otroci in starši ob šmarnični pobožnosti v župniji Vipava. Šmarnice letos potekajo vsak večer pri cerkvi na Gradišču ob 18.30, ob nedeljah pa ob 14.30.

V želji po združitvi in gradnji živega župnijskega občestva so družine, prijatelji ali sošolci povabljeni, da sooblikujejo pobožnost s petjem, molitvijo, branjem dnevne Božje besede in branjem šmarnične zgodbe.

Pred cerkvijo postavimo Marijin kipec in ga okrasimo s cvetjem, otroci zmolijo desetko rožnega venca ali litanije in tako počastimo Marijo v njenem mesecu. Otroci iz dneva v dan zbrano sledijo zgodbi o fantu Filipu, ki se mora s podeželja preseliti k teti v mesto. V novi šoli se sreča z nasiljem in z mnogimi najstniškimi pastmi ter teža-

vami. Ob branju življenjepisa blaženega Alojzija Grozdetja najde zgled in oporo za spopadanje z vsakdanom.

Ob ponedeljkih in sobotah je po šmarnicah tudi sveta maša, ostale dneve je pri-

ložnost za igro in druženje.

Lepo povabljeni, da se nam pridružite vsak dan do konca meseca maja, da skupaj počastimo našo nebeško priprošnjico Marijo.



Pokopljite me na vrt!

Pisalo se je leto 1873, četrto stoletje po odpravi tlačanstva, ko so na Kranjskem začele množično razsajati tri nalezljive bolezni: tifus, kolera in črne koze. Trg Vipava ni bil izjema. V toplih poletnih dneh tega leta je bilo jasno, da se je v Vipavi pojavila vročična bolezen, ki so jo zdravniki imenovali tifus. Tržani so s strahom opazovali širjenje okužbe, ki je pustošila po prebivalstvu. Po poročanjih časopisov je bilo poleti žrtev toliko, da se je ves čas v cerkvi slišalo mrliško zvonjenje. Zdi se, da je epidemija vrh dosegla jeseni. V novembru je namreč dekan Jurij Grabrijan, vipavski duhovnik in tedaj poslanec deželnega zbora, zaprosil za odsotnost od zasedanj deželnega zbora z obrazložitvijo, da je v vipavskem trgu tolikšno število na smrt obolelih, da je pri spremstvu umirajočih njegova duhovna pomoč nujno potrebna.

Prve dni decembra 1873 se je vročica pojavila tudi v trški hiši št. 69 (opomba avtorice; hiša sedaj nosi naslov Ulica Vojana Reharja 9). Tifus je v hišo prinesla gospodarjeva dekla. Ni minilo dolgo, ko so zboleli še ostali stanovalci hiše, poleg njih pa še gospodar sam, dr. Štefan Spazzapan, ki je v Vipavi že vrsto let opravljal delo odvetnika. Njega je vročica najbolj zdelala in ni minilo dolgo, ko je dr. Ferdinand Rojic, njegov prijatelj in tedanji vipavski zdravnik, poslal po duhovnika. Bila je mrzla zimska noč, ko je potrkalo na vrata farovža. Grabrijan je že spal, a kaplan Ivan Podboj, ki je v Vipavo prišel šele prejšnje leto, se je nemudoma odzval na klic k umi-

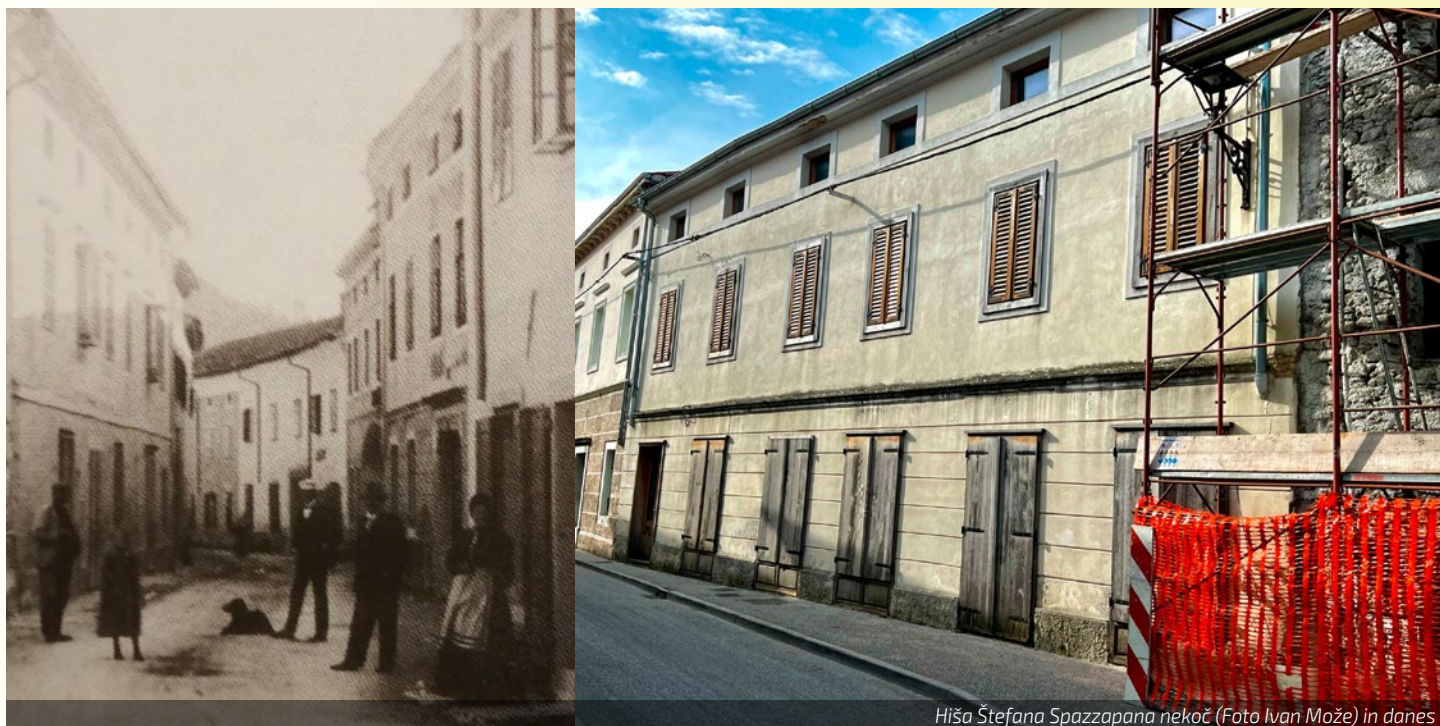
rajočemu. Našel ga je brez zavesti ter mu podelil poslednje olje. Spazzapanovi domači so zgodaj zjutraj, 7. decembra 1873, v skladu s tedanjo navado ustavili vse ure v hiši in zakrili ogledala. Gospodar hiše je umrl. Spazzapanova smrt bi bila zgolj ena izmed mnogih tistega nesrečnega epidemičnega leta, če ne bi bilo nenavadne poteze tedanjega vipavskega duhovnika Jurija Grabrijana. Ta je s svojo presenetljivo odločitvijo, da pokojnemu odreče cerkveni pogreb z zvonjenjem, pretresel malo skupnost, ki podobnega primera v zgodovini trga ni pomnila.

Spazzapanovi prijatelji se po začetnem pretresu, kljub odločitvi, ki so jo pojmovali kot nezaslišano in sramotno, niso vdali. V kratkem času so želeli s svojim vplivom preko višjih instanc prisiliti Grabrijana, da bi popustil in spremenil svojo odločitev. Brzobjavke so tega jutra letele na vse strani: na škofijo, v časopise in v deželni zbor, vse z enakim namenom – da prisilijo Grabrijana k drugačni odločitvi.

Tržani, ki so se zbudili v mrzlo zimsko nedeljsko jutro, se sprva niso zavedali drame, do katere je zaradi Spazzapanove smrti prišlo v trgu, kljub temu pa se je nemalo kdo z začudenjem opoldne zazrl v zvonik, ki je ostal nem. Izostali običaj v vipavskem trgu, da pokojnemu dva dni zvonijo cerkveni zvonovi, opoldne in ob petih popoldne, je Vipavcem dajal slutiti, da se dogaja nekaj nenavadnega. Po trgu se je začelo šušljati o pokojnem in njegovem življenju.

Kdo je sploh bil Štefan Spazzapan? V Vipavo se je iz Gorice priselil leta 1855 skupaj s svojo družino. Že od vsega začetka je opravljal delo odvetnika in v trgu kupil svojo hišo. Postal je zelo iskan in spoštovan med domačini tudi zato, ker je dobro govoril in pisal v slovenskem jeziku, kar za tedanje čase ni bilo samoumevno. Delal je tudi za grofa Lanthierja; med drugim je bil prisoten pri podpisu pogodbe, s katero je Lanthieri *Deželni sadjerejski in vinorejski šoli* za obdobje 30 let brezplačno odstopil svojo graščino na Slapu. Spazzapan se je dobro vključil v socialno in politično življenje trga. Družil se je z ljudmi podobnega socialnega statusa, z davčnimi, sodnimi uradniki in drugimi redkimi izobraženci v trgu. Vključen je bil v odbor društva *Vipavske čitalnice*, cenili pa so ga tudi zaradi denarne pomoči društvom. Očitno je bilo, da je bil naklonjen nemški kulturi, saj je po sporu s čitalnico osnoval svoje društvo z nemškim imenom. Ni minilo dolgo, ko so ga v dnevnih časopisih oklicali za vodjo nemškutarjev v trgu. Prav tako Spazzapan ni bil politično stanovit. V svojem življenju se je aktivno vključeval v več različnih političnih strank, nazadnje se je pred smrtjo na zadnjih volitvah pred nekaj meseci strastno zavzemal za liberalnega kandidata in ostro agitiral proti klerikalnemu.

Zgodaj popoldne po Spazzapanovi smrti je več vipavskih uradnikov, njegovih prijateljev, spoznalo, da posredni pritiski na dekana preko višjih instanc ne bodo pri-



Hiša Štefana Spazzapana nekoč (Foto Ivan Može) in danes

speli pravočasno. Ne dolgo zatem so tržani opazili nenavaden spreved. Skupina štirih uradno oblečenih uradnikov je odločno, z namrgodenimi obrazi korakala na hrib proti farovžu. Na prvi pogled se je zdelo, da se pripravlja nekakšna velika sodna eksekucija. Omenjene je z dosti bolj omahljivimi koraki spremljalo še nekaj večjih kmetov, en trgovec in en pek. Pripravljali se je naskok na farovž, natančneje, na Jurija Grabrijana in na njegovo trmo. Skupina je obstala pred zaprtim farovžem. Bil je adventni čas in dekan je imel s svojim pomočnikom polne roke dela v spovednici v cerkvi. Začelo se je dolgo čakanje, med katerim je večina kmetov nekaj časa postopala na mrazu, nato našla izgovor in se z olajšanjem izmuznila. Ko je Grabrijan prispel, je našel tako zgolj še devet najbolj vztrajnih protestnikov, med katerimi so bili uradniki tisti, ki so od duhovnika najbolj glasno zahtevali cerkveni pogreb z zvonjenjem. Dekan je zahtevo ponovno zavrnil.

Da razumemo njegovo odločitev, moramo poznati pogoje, ki so morali biti izpolnjeni za cerkveni pogreb, ter razloge, ki so dekana pripravili do zavrnitve. Spazzapan je izpolnjeval prvi pogoj, bil je krščen. A po cerkvenih pravilih ima duhovnik pravico, da odkloni krščanski pogreb in zvonjenje, če je pokojnik za časa svojega življenja blatil vero in cerkev, v kolikor svojega obnašanja pred smrtjo ni obžaloval. Spazzapan je imel v prvih letih bivanja v Vipavi z dekanom lepe odnose in sta se pogosto obiskovala. Kaže, da se je Spazzapanov odnos do cerkve spremenil nekaj let pred njegovo smrtjo v letu 1867, ko sta tako dekan Grabrijan kot Spazzapan v našem volilnem okraju tekmovala za poslanski stolček v deželni zbor. Zmagovalec je bil Grabrijan, medtem ko je Spazzapan zaostal daleč zadaj. Zdi se, da je hud poraz odvetnika pripravil do tega, da je začel mrziti vero, duhovništvo in njegov vpliv na politiko. V tedanjem času je bil deželni zbor sestavljen iz velikega števila duhovnikov.

Uradniki so dekanu v farovžu navajali argumente, zakaj si Spazzapan zasluži cerkveni pogreb z zvonjenjem. Dekanu se je za trenutek zazdelo, da so svojo predstavo pred tem vadili doma. Prvi uradnik je zagovarjal pokojnikov poštene značaj, drugi je argumentiral, da so cerkveni zvonovi last občine in da jih cerkev nima pravice odreči, tretji je trdil, da je Spazzapan v agoniji kaplanu z roko nekaj kazal, kar bi lahko z prizanesljivostjo označili kot dejanje kesanja, slednje pa upravičuje cerkve-

ni pogreb. Na koncu je sodni kancelist še na dolgo recital izreke iz Svetega pisma. Vse zaman, Grabrijan je ostal na svojem stališču in povedal, da ga lahko kamenjajo, če želijo, a da svoje odločitve ne bo spremenil. Poklapani so uradniki odšli v cerkev sv. Štefana in ob petih popoldne mrliško uro začeli zvonili sami. Zvečer je vrelišče v Vipavi doživelo vrhunec. V gostilni pri Dolencu so se začeli zbirati privrženci liberalne stranke ter strašili z nasiljem na pogrebu. Nekdo, ki so ga pozneje domov verjetno odnesli, se je celo ustil, da bo dekana ustrelil. Prišla je tudi brzojavka s strani škofije z odgovorom liberalcem, naj se odgovora ne nadejajo.

Medtem se je družina pokojnega pripravljala na pogreb. V spominu je imela besede Spazzapanove strežnice, ki je slednjega v dneh pred smrtjo prepričevala, naj se pokesa in pokliče duhovnika, saj drugače duhovnik ne bo dovolil, da se ga pokoplje na pokopališču. Tedaj je bolnik s svojim ostrim jezikom, po katerem je bil znan, zarenčal, da bo pred farom zaprl okna in vrata hiše in da naj ga, če slučajno umre, mirne duše pokopljejo kar na vrtu za hišo. Družini je bilo pozno popoldne v veliko olajšanje sporočeno, da se cerkvena oblast ne razteza na vipavsko pokopališče in da jim je pokojnega tam dovoljeno pokopati.

Zdi se, da je z izjemo nočnega razgrajanja pri Dolencu noč minila mirno. Zjutraj, 8. decembra 1873, je bilo zaradi praznika brezmadežnega spočetja Device Marije v cerkvi več ljudi kot običajno. Grabrijan je pri oznanilih izkoristil priliko in svojim faranom obširno razložil, zakaj Spazzapanu ne dovoli cerkvenega pogreba. Povedal je, da je bil pokojnik splošno znan zaničeva-

lec vere, saj je blatil cerkev, njene obrede in duhovnike. Spomnil jih je na dogodek, ko je bil po trgu spreved sv. Rešnjega telesa in je bil Spazzapan edini v Vipavi, ki ni razsvetlil svoje hiše, še več, čakal je, da je spreved prišel do njegove hiše, odprl okno in se posmehoval ljudem in se iz njih norčeval. Enako se je zgodilo nekoč duhovniku samemu, ko je ob poslednji uri šel k bolniku. Grabrijan je v govoru trdil, da si je Spazzapan prizadeval odvrniti ljudi od cerkvenih obredov. Podal je primer, ko je bilo nekoč v nedeljo zjutraj pri njem v odvetniški pisarni zaradi opravkov nekaj kmetov, ki so ob zvonjenju želeli oditi k maši, pa jim je rekel, naj pustijo te neumnosti, saj tudi on ne hodi v cerkev, pa bo opoldne vendar bolje jedel in pil kot oni. Sam ni hodil v cerkev in vanjo niso zahajali njegovi domači. V skoraj dvajsetih letih svojega bivanja v trgu je samo enkrat prišel v cerkev in še tedaj je bilo njegovo obnašanje tako pohujšljivo, da bi bilo bolje, če ne bi prišel. Prav tako pred smrtjo ni poskrbel, da bi poklical duhovnika in se pokesal. Grabrijan je med svojim govorom pogledoval po cerkvi in z zadovoljstvom opazil, da so obrazi vernikov molče pritrjevali njegovim besedam. Na koncu je dodal, da pokojnega s svojo odločitvijo ne obsoja na pekel in pogubljenje. S tem je bila zadeva zanj opravljena.

Popoldne se je zunaj, med gasami in pred Spazzapanovo hišo, začelo zbirati več ljudi, ki so čakali na pogreb. Družina se je namreč iz neznanega razloga odločila, da rajnega pokoplje že dan po smrti, na dan cerkvenega praznika, čeprav je tedaj obstajal zakon, da mora med smrtjo in pogrebom mrliča miniti vsaj 48 ur. Oblast je zaznala dogodek kot veliko varnostno tveganje, zato je bil trg tega dne poln žandarjev. Eni izmed njih so pred pogrebom prišli s puškami stražiti cerkev, drugi, ki so jih za to priliko poklicali iz okoliških krajev, pa so čakali v kasarni, če bi jih potrebovali ob morebitnem naskoku liberalcev na farovž.

Pogrebni spreved je ob dogovorjeni uri iz Spazzapanove hiše peljal skozi tedaj edini trg, imenovan sedaj »stari plac«, mimo sedanje Kebetove hiše proti cerkvi sv. Štefana. Na čelu spreveda je šel pek Ivan Furlani, Spazzapanov sosed, ki je nado-meščal duhovnika, za krsto pa družina in nemalo drugih ljudi iz bližnjih in daljnih krajev, ki so poznali pokojnega. V času pogreba je v cerkvi zaradi praznika potekalo še eno veliko čaščenje, na katerega so prišli skoraj vsi ljudje s trga. V trenutku, ko je šel pogrebni spreved mimo cerkve



Dekan Jurij Grabrijan

sv. Štefana, se je z dvorišča cerkve vsula množica vernikov, ki je prihajala od cerkvenega obreda. Nato se je zgodilo nekaj, kar je Jurija Grabrijana morilo še dolgo časa. Dekan je zaprepadeno obstal, ko je videl, da so se njegovi farani, katerim je še nekaj ur pred tem pridigal o grdem in nespoštljivem ravnanju pokojnega Spazzapana, spontano priključili koncu pogrebne spreveda, ki se je vil vse do vipavskega pokopališča. Tržani že dolgo niso pomnili takšne množice ljudi na pogrebu. Pek Furlani je na pokopališču pred grobom pokleknil in molil za rajnega. Njegovemu zgledu so sledili ostali. Po koncu obreda so prijatelji in domači z zadoščenjem zapustili pokopališče, saj so menili, da so pokojnega veličastno izročili zemlji, čeprav ni bilo prisotnega duhovnika.

Kaj je prihodnost prinesla vsem udeleženi v zgodbi? Dekan Grabrijan je bil še pred iztekom leta v središču pozornosti

časopisov. Kmalu po pogrebu je skupina poslancev v parlamentu odprla debato, ali je dekanova odločitev pomenila politično manifestacijo in ali je takšno ravnanje opozorilo liberalnim poslancem, kako bo cerkev v bodoče ravnala s svojimi sovražniki. Razpravljanje se je končalo z zaključkom, da je šlo pri pogrebu za čisto cerkveno zadevo, v katero se država ne sme vmešavati. Grabrijan je v letu 1874 odstopil kot deželni poslanec. Nadomestil ga je Matej Lavrenčič iz Vrhpolja, klerikalec, ki pa po poklicu ni bil duhovnik. Naslednja leta je v deželni zbor prišlo vedno manj duhovnikov. Spazzapanovi družinski člani so v Vipavi živeli še nekaj desetletij, nosili so priimek Drasch. Po prvi svetovni vojni so se iz trga izselili, njihovo hišo pa je kupila družina Poniž. Tako kot je iz Vipave izginila Spazzapanova družina, se je na vipavskem pokopališču izgubila sled za družinskim grobom: mesta, kjer je pokopan Štefan Spazzapan tako ni več mogoče identificirati.

Epidemija, ki je po pisnih virih v Vipavi vzela ogromno življenj, je po poročanju časopisov aprila leta 1874 tudi uradno zamrla. Ni znano, koliko življenj je vzela v trgu, je pa v pomoč podatki, ki je trdil, da je v cerkvi po koncu epidemije več kot polovica žensk nosila črne rute, kar naj bi pomenilo, da jim je pred kratkim umrl eden izmed bližnjih družinskih članov.

Tanja Žvokelj Černigoj

Pisni viri:

Obravnave deželnega zbora kranjskega v Ljubljani (16.12.1873, letnik 14, številka 5)

Slovenec (11.12.1873, letnik 1, številka 24)

Slovenec (18.12.1873, letnik 1, številka 27)

Slovenec (25.12.1873, letnik 1, številka 30)

Zgodnja Danica (19.12.1873, letnik 26, številka 51)

Zgodnja Danica (24.12.1873, letnik 26, številka 52)

Glas (19.12.1873, letnik 2, številka 51)

Glas (24.12.1873, letnik 2, številka 52)

Rajko Bajc – arhitekt in občinski urbanist

Rajko, dobrodošel nazaj v Vipavi. Za take, kot si ti, pogosto rečemo, da so zgolj »delovno odsotni«, v resnici pa nikoli zares ne odidejo. Kaj te je torej privedlo nazaj in na kakšen način sodeluješ z Občino Vipava?

»Prvi razlog, da sem se delovno vrnil, je, da sem Vipavec iz stare vipavske družine Kete in Bajc. Drugi razlog pa je, da sem po srcu še vedno domačin in sem želel svoje znanje in dolgoletne izkušnje deliti s krajem in s sodelavci na Občini Vipava, kjer sem živel svojo mladost in prvih 10 let po študiju arhitekture. Tretji razlog pa

je bilo povabilo prejšnjega župana Gorana Kodelje, ki pa ni dopustil prenosa mojega znanja na vse strokovne projekte, žal! Četrty razlog pa je nastop novega župana, ki je doumel mojo strokovnost in prepustil vsem sodelavcem na Občini Vipava in tudi meni, da svojo strokovnost pokažemo in jo izrazimo v vseh projektih Občine. Peti razlog je prenos znanja na mlade in tako sem postal tudi mentor Luku Langu, ki je že dobro izučen od mojega predhodnika Rafaela Bizjaka. Zato vabim mlade študente in tudi diplomante, naj se preizkusijo v praksi in pokličejo na Občino Vipava,



ki želi, da se izobrazijo s konkretnimi nalogami, ki se odvijajo v okviru Občine Vipava in tako morda skozi praktično delo najdejo tudi svojo bodočo zaposlitev.«

S prejšnjim urbanistom Rafaelom Bizjakom smo dobro sodelovali, nadejam se uspešnega sodelovanja tudi z novim »starim« arhitekturnim mačkom. Kako kot izkušen arhitekt pa tudi prostorski načrtovalec vidiš, da se je Vipava spremenila v zadnjih 50 letih?

»V 50 letih se je izvedlo kar nekaj ključnih projektov, ki so razvijali predvsem Vipavo in malo manj druge kraje občine, kar se sedaj spreminja s projekti prejšnjega in tudi sedanjega župana, ki je nabor projektov nadgradil s celotno ekipo Občine Vipava, ko jim je dal možnost sodelovanja in kre-



Študenti arhitekture v Vrhpolju

iranja idej in predlogov posameznikov. Moram pa povedati, da kakšne dolgoročne strategije razvoja Občine nisem zasledil, kar skušamo z vodstvom vseh vpletenih v Občini Vipava dopolniti in posodobiti vizijo z Občinskim prostorskim planom – OPN 7. Za razvoj Občine je ključnega pomena razvoj obrti, podjetništva, šolstva, turizma in dejavnosti vseh občanov, ki pripomorejo k boljšemu počutju v kraju in pripadnosti vsem skupaj. V ta namen pripravljamo nova zazidljiva zemljišča za razvoj obrti, turizma in nastanitve, saj je potrebno poleg dela poskrbeti tudi za bivanje vseh občanov in dati možnost mlajši generaciji, da si ustvari normalne pogoje za bivanje in prihodnost svojih otrok.«

Drži, hitremu razvoju se je težko upreti. Kaj pa prihodnost – kakšna je Vipava prihodnosti? Bi se morali zgledovati po sosedih in več investirati v industrijo?

»Občina Vipava in okolica ne podpira razvoja industrije v kraju in okolici. Zagotovo pa podpira podjetništvo, razvoj obrti, turizma in vinarstva, po novem pa tudi čebelarstva, ki je bilo sedaj po nepotrebnem v ozadju. V septembru letos je predvidena postavitev čebelarskega paviljona, ki je bil razstavljen na EXPO v Dubaju. Paviljon bo služil izobraževanju vseh nas o prepotrebem sobivanju s čebelami in njihovih pridelkih ter spodbujanju in vzgoji novih čebelarjev.«

Pritisk za širitev naselij je izredno močan. Povprečen Slovenec bi si želel imeti hišo na samem, nekje sredi kmetijskih zemljišč, če je le mogoče brez sosedov. Kako usmeriti razvoj, da bo »volk sit in koza cela« z zavedanjem, da je potrebno lokalno kmetijstvo in kmetijske površine štiti?

»Občina Vipava ima nekaj zazidljivih zemljišč, za katere predvideva v letošnjem in naslednjem letu pridobiti gradbena dovoljenja za občane, ki si želijo stanovanja, bodisi najemniška ali za odkup. V novem OPN 7 pa pripravljamo širitev zazidljivih zemljišč na območjih, kjer je to mogoče in kjer je vpliv na krčenje kmetijskih zemljišč najmanjši. Nekaj zazidav je bilo že predvidenih z Občinskimi podrobnimi prostorskimi načrti – OPPN-ji, ki pa žal predolgo trajajo (npr eno do dve leti) in onemogočajo hitro realizacijo, zato je predlog da se



Študenti v Ljubljani – podlaga za maketo

jih povsod ukine. Zaradi ukinitve pa mora Občina pristopiti k občanom in skupaj z njimi razvijati nove možnosti širitve stanovanjskih območjih v mestu in tudi na vasi. Zato bo možnost prijave za nove dopolnitve OPN 7 takoj po njegovem sprejetju oziroma že takoj po potrditvi predlaganih rešitev s strani ministrstev. Tudi sama območja kmetij in njihova širitev in zaščita dejavnosti je v skladu s strategijo razvoja Občine Vipava.«

Načrtovalci so običajno starejši prekaljeni projektanti, vendar je priložnost potrebno dati tudi mladim. V aprilu je Občina Vipava skupaj s Fakulteto za arhitekturo organizirala arhitekturno-urbanistično delavnico. Kaj je bil njen cilj in kakšne rezultate so dosegli študentje?

»V aprilu mesecu smo že realizirali eno od arhitekturnih delavnic s študenti arhitekture iz seminarja izr. prof. mag. Tomaža Krušca za najbolj kritične predele v občini. Rezultati in razmišljanja študentov bodo prikazana na razstavi, ki je za sedaj predvidena za 26. 5. v Vipavi, o čemer boste pravočasno obveščeni. Poleg študentov smo izbrali tudi dva diplomanta in praktikanta, ki se preizkušata v nalogah, ki sledijo realizaciji v Občini Vipava, ki jim v bodoče lahko da tudi zaposlitev na Občini, saj strokovnega kadra primanjkuje.«

Odlično. Vsi torej vabljeni na razstavo, ki bo predvidoma junija oziroma julija v prostorih Krajevne skupnosti Vrhpolje. Za konec pa mogoče še eno vprašanje: Kaj dela Vipavo ter tudi ostale kraje naše občine tako posebne? Marsikateri naključni obiskovalec to posebnost začuti, ne zna pa jo ubesediti ...

»Žal lokacija in termin za razstavo študentskih delavnic v občini Vipava še ni določena, bo pa pravočasno najavljena. Prikazano delo je razmišljanje mladih, ki neobremenjeno podajajo svoje vizije na izbranih lokacijah. Na nas je, da si jih ogledamo, razmislimo, se z njimi pogovarjamo in si ustvarimo svoj pogled, ki bo v nadaljevanju pomagal k sobivanju mladih in starejših občanov in razvoju Občine Vipava. Vipavo in okolico delajo nekaj posebnega ljudje, način sprejemanja drugih in izražanje ter sobivanje mladih in starejših občanov ter obiskovalcev. Zato moramo poskrbeti, da se vsak prišlek, ki pride k nam na delo, turistično ali rekreativno počuti kot doma ali pa še bolje. Le tako bomo postali še bolj privlačna občina kot do sedaj, občina, ki bo v prihodnje omogočila mladim njihov razvoj in realizacijo idej, skupaj za vse nas.«

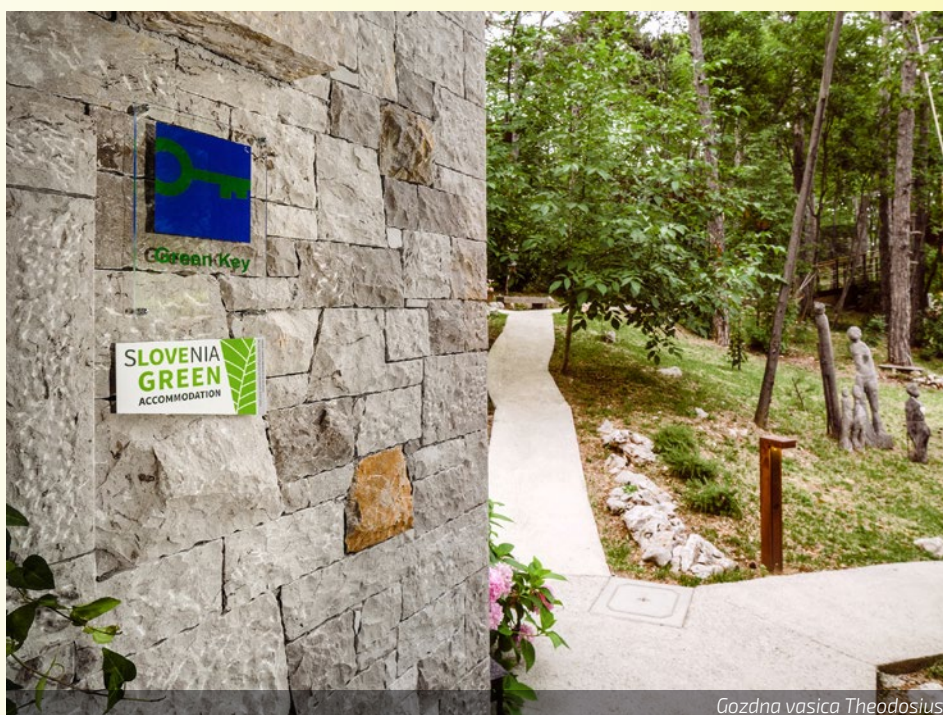
Aktualno iz Zavoda za turizem TRG Vipava

Obeta se nam odlična poletna turistična sezona, ki je z vsakim dnem bližje. Vipavo in okolico že obiskujejo tako domači kot tuji turisti. Največ tujih turistov je iz Nemčije in Francije.

V četrtek, 18. 5. 2023, ob 17.00 vabljeni, da se nam pridružite na brezplačni delavnici izdelave naravnega mila, ki bo potekala v dvorcu Lanthieri v Vipavi. Predstavili vam bodo, kako narediti kvalitetno naravno milo – torej milo brez sintetičnih olj, konzervansov, umetnih dišav in barvil. Predhodne prijave so obvezne na telefonsko številko 051 215 226 ali na elektronski naslov tic.vipava@siol.net.

»Aktivnost se izvaja v okviru operacije LAS Medgeneracijski prenos znanja, ki jo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj.«

Tako kot že vrsto let, tudi letos v Zavodu za turizem TRG Vipava koordiniramo »Odprte kleti v Vipavski dolini« v poletni turistični sezoni. Namen Odprtih kleti je povezovanje vipavske vinske turistične ponudbe in povpraševanja s strani turistov, ki je v poletni turistični sezoni vsako leto večje. Turisti si želijo doživeti pristnost vipavskih kleti, gostoljubje vinarjev, lepe razglede čez vinograde in seveda okušati odlična vipavska vina. Zato vladno vabljeni vinarji, ki sprejemate goste v svojih kletih in ki ste za mesece junij, julij in avgust pripravljeni oblikovati urnik, da nam le to sporočite.



Gozdna vasica Theodosius

V četrtek, 20. aprila, je potekala spletna delavnica za turistične ponudnike »Priložnosti in izzivi trajnostnega razvoja turizma v Občini Vipava«, ki smo jo pripravili v sodelovanju z Zavodom Tovarna trajnostnega turizma Goodplace. Pregledali smo, kakšni so aktualni trendi in izzivi v turizmu in na področju trajnosti, se seznanili s trajnostnim poslovanjem (racionalna raba vode in energije ter odgovorno ravnanje z odpadki), se seznanili z Zeleno shemo slovenskega turizma, zelenimi znaki za turistične ponudnike (Green key, Green globe, EU Ecolabel,

Travelife, Eco camping, World of glamping green, Bio hotels) in pomenom certificiranja v turizmu ter se na koncu dotaknili še vpliva podnebnih sprememb na turizem ter ogljičnega odtisa.

Veseli nas, da imamo na naši destinaciji dva nosilca okoljskih znakov Green key (Zeleni ključ), to sta **Gostilna pri Lojzetu**, ki je tudi nosilka znaka Slovenia green cuisine, **ter Gozdna vasica Theodosius**, ki ima še znak Slovenia green accommodation.

Zavod za turizem TRG Vipava



Gostilna pri Lojzetu

VIPAVSKI GLAS

Ustanovitelj in založnik: KS Vipava

Uredniški odbor:

Nataša Nardin – odgovorna urednica, Luka Lango – urednik rubrike Izza občinskih zidov, Barbara Repovš – urednica rubrik o turizmu, Peter Skapin – član.

Grafično oblikovanje naslovnice:

Benjamin Boben

Fotografija na naslovnici:

Marko Puc, Pogled na Goče

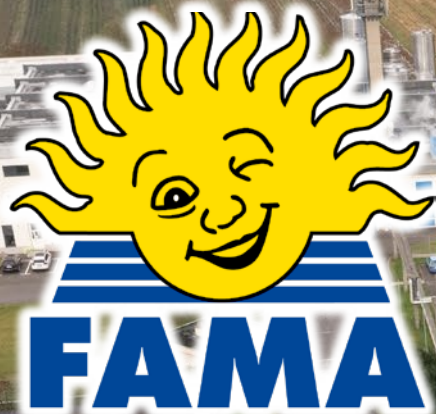
Grafična priprava: Prograf, Vipava

Tisk: Grafika Soča, Nova Gorica

Naklada: 2100 izvodov

Vipavski glas brezplačno prejme vsako gospodinjstvo v Občini Vipava.

Kontakt: vipavski.glas@gmail.com



CENTER FAMA VABI

**ZBIRAJTE SONČKE, VNOVČITE POPUSTE
IN SODELUJTE V NAGRADNI IGRI!**

Pravilnik Famine kartice popustov

1. Zbiranje sončkov
Za vsako 10 evrov nakupa se prejme 1 sonček. Npr. za znesek 15 eur se prejme 1 sonček, za 27 eur 3 sončke.

2. Stopnja 10 sončkov = 10 popust na enkratni nakup
3. Stopnja 20 sončkov = 8 % popust na enkratni nakup
4. Stopnja 30 sončkov = 12 % popust na enkratni nakup
Sončke se prejme glede na znesek nakupa, ki je bil plačan. Torej na prejem z nakupom.

5. Sončke se doda v kartico na blagajni ob nakupu.

2. Uporaba sončkov
Popuste se lahko kartici za vsako stopnjo porabi. Pri 1. stopnji se lahko uporabi 5 %, pri 2. 8 % in pri 3. stopnji 12 %. Popust se lahko uporabi pri vsaki nakupi, pri tem pa kupci določijo stopnjo porabe sončkov, ki ne sme biti večja od 100 % stopnje. Če kupci stopnjo za uporabo popusta ne izberejo, se uporabi 100 % stopnja.

3. Čas trajanja zbiranja
Zbiranje sončkov se začne 01. 04. 2023 in konča 30. 06. 2023. Popuste se lahko uporabi do 10. 07. 2023. Zbiranje nagrad bo potekalo 15. 07. 2023.

4. Nagradna igra
Vsi, ki sodelujejo v nagradni igri, lahko sodelujejo v nagradni igri. Praviloma je samo izpolnilo kartico. Posamezniki lahko izpolnijo več kartic, ki jih bodo uporabili za nagradno igro. Posamezniki, ki želijo sodelovati v nagradni igri, morajo izpolniti kartico pri blagajni.

5. Zbiranje osebnih podatkov
Osebnostni podatki se zbirajo samo kot sredstvo za kontakt s kupci. Kartica sodeluje v nagradni igri in ne bodo uporabljeni za nobene druge namene. Kartica sodeluje v nagradni igri in ne bodo uporabljeni v druge namene, vse druge pa bodo v roku 6 mesecev uničene.

*Vsi podatki in pogoji so na spletni strani www.fama.si.

KONTAKTNI PODATKI ZA NAGRADNO IGRO: IME IN PRIIMEK:

ULICA:

POŠTA:

TEL.:

E-MAIL:

**BOGATE NAGRADE
30 NAGRAD
ŽREBANJE 15.07.2023**



**KARTICA
POMLADNIH
POPUSTOV
od 01.04. do 30.06.2023**

**ZBIRAJTE SONČKE,
VNOVČITE POPUSTE IN
SODELUJTE V NAGRADNI IGRI!**

**IZKORISTITE
UGODNOSTI
NAŠE
POMLADNE
KARTICE
ZVESTOSBE!**

**KARTONČKE
LAHKO DOBITE NA
VSEH BLAGAJNAH
MARKETOV FAMA**

**1. stopnja
5 %*
popust**

**2. stopnja
8 %*
popust**

**3. stopnja
12 %*
popust**

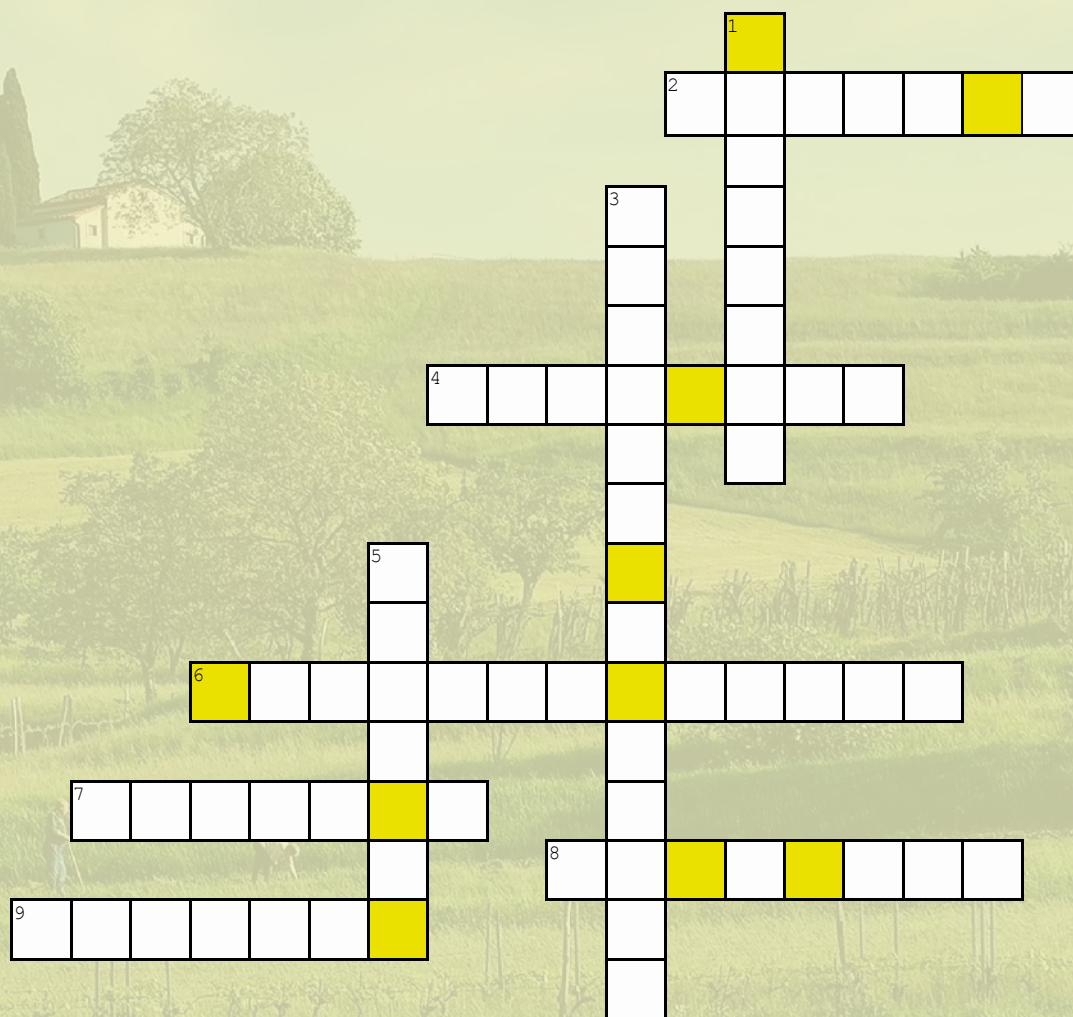
1 2 3 4 5
6 7 8 9 10

11 12 13 14 15
16 17 18 19 20

21 22 23 24 25
26 27 28 29 30

KRIŽANKA | SKRB ZA ZDRAVJE

V tokratni križanki odkrivamo gesla, ki so povezana s skrbjo za zdravje. Iščemo pa tudi nagradno geslo, ki ga najdete tako, da premečete črke v obarvanih kvadratih. Vsi, ki želite sodelovati v žrebanju za nagrado našega pokrovitelja, pošljite pravilno nagradno geslo na elektronski naslov vipavski.glas.krizanka@gmail.com do 10. junija 2023. Veliko bistrh misli pri reševanju!



VODORAVNO

- 2 | Pogosto bolezensko stanje dihal.
- 4 | Kdor se poklicno ukvarja z zdravljenjem ljudi in je za to posebej usposobljen.
- 6 | Pridobivanje znanja.
- 7 | Ustanova, ki izdeluje, pripravlja, izdaja zdravila.
- 8 | Snov, ki v določeni količini in na določen način preprečuje, zdravi bolezen.
- 9 | Rastlina z določenimi posebnimi, tudi zdravilnimi, lastnostmi.

NAVPIČNO

- 1 | Tisto, kar jemo, zdrava mora biti uravnotežena in bogata s hranili.
- 3 | Zdravstvena enota, ki opravlja osnovno zdravstveno varstvo.
- 5 | Športna aktivnost, ki pripomore k boljšemu počutju.